

د اسلام په لوري لنډه لار ښود او دليل

د نوي مسلمان لپاره
د ټولگي تعليمي نصاب

عبدالله الرحيم الغيرة
Abdullah Alrajhi Foundation

مركز اوسول
Osoul Center
www.osoulcenter.com

د اسلام په لوري لنډه لار ښود او دليل

د نوي مسلمان لپاره د ټولگي تعليمي نصاب

ح) جمعية الدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالربوة ، 1445 هـ

أصول ، مركز

الوجيز: تعليم صفي للمسلم الجديد باللغة البشتو. / مركز أصول -

ط 1. - الرياض ، 1445 هـ

126 ص ؛ 21 x 29.7 سم

رقم الإيداع: 1445/19267

ردمك: 978-603-8438-10-7

- د مرکز لخوا ددې اصدار تصميم ترتيب کړی شوی دی
- دا مرکز ددې اصدار چاپول یا خپره ول چې په هره وسیله سره وي اجازت ورکوي په دې شرط چې هېڅ ډول بدلون به په کې نه کوي او خپل اصلي مصدر ته به په کې اشاره کوي
- د چاپولو په صورت کې باید د کره والی معیار په نظر کې ونیول شي کوم چې د مرکز لخوا د اعتبار وړ دی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیلیزه

الحمد لله الذي هدانا للإسلام، ودلنا إلى سبل السلام، وبعث فينا خير الأنعام، صلى الله عليه وسلم تسليمًا كثيرًا. أما بعد: مور خوښ يو چې تاسو ته دا کورس وړاندې کوو چې رېښتیني دین (د اسلام دین) معرفي کوي او د هغه علمي او عملي اړتیاوې بیانوي، د دې لپاره چې ستا د دین په پیژندلو کې ستا لپاره چاڼي او د اسلام د احکامو په پلي کولو کې درسره مرسته کوونکی شي. دا کورس تاسو ته دا شیان وړاندې کوي:

۱- د اسلام د دین او لویو اړینو موضوعاتو په اړه یې لنډ وضاحت.

۲- قرآن کریم ته یوه عمومي کتنه، او د قرآن کریم د ځینو لنډو سورتونو د معناگانو تفسیر.

۳- د فرضي عبادتونو د احکامو لنډ تشریح.

۴- په اسلام کې د معاملاتو، راجونو او اخلاقو په اړه د مهمو احکامو لنډ توضیح.

د دې درسي فصلونه د تعلیمي پلان له مخې ویشل شوي چې د هر فصل درسونه شپږو ورځو باندې ویشل شوي، د هر درس موده ټاکل شوې ده. دا مضمون په یوه تعلیمي بڼه هم جوړه شوې ده چې یو شمیر فعالیتونه او تمرینونه پکې شامل دي، کوم چې د نوي مسلمان سره د معلوماتو د یادولو او په هغې باندې پوهېدلو کې مرسته کوي، سربېره پر دې د هر درسي فصل په پای کې د ارزونې پوښتنې دي ترڅو زده کونکي وکولی شي د هغه د پوهې کچه و ارزوي. په دې مضمون کې یو شمیر بڼې شاملې دي چې هدف یې د نوي مسلمان د تعلیمي پروسې په ښه کولو او د کورس په پوهیدو کې مرسته کول دي، چې هغه په لاندې ډول دي:

دا رنگ د دې معلوماتو اهمیت ته اشاره کوي، او د لوست په پای کې د اړونده پوښتنې احتمال ته اشاره کوي.

بحث وکړه

دا پراگراف د ښوونکي او زده کونکي تر منځ د بحث موضوع ته اشاره کوي، چې موخه یې د زده کونکي د فکر او استدلال ملګري ته وده ورکول دي.

دا یادښت په متن کې د یوې کلمې تعریف او توضیح ته اشاره کوي.

تمرین

یو داسې عملي کړو وړو ته شامل دی چې په فکر کولو یا د یوې مسلې راوېستلو او یا په یادولو باندې ولاړ وي.

د درس په ورته موضوع کې د بډایه کولو مواد، د اوسول مرکز لخوا تولید شوي.

اضافي لوستل

نو په دې په زړه پورې تعلیمي سفر کې تاسو ته ښه راغلاست وایو..

تعليمي پلان

ناسته	پراگرافونه	وخت
لومړۍ ورځ		
لومړۍ ناسته	پيليزې: ۱. پېژندنه او خبرتياوې ۲. وجودي پوښتنې: (مونږ څوک يو؟ مونږ چيرته څو؟) ۳. د هدايت نعمت	۱۰ دقېقې
	اسلام: ۱. اسلام څه شی دی؟ ۲. زه ولې مسلمان شم؟ ۳. د اسلام نړيوالتوب ۴. اسلام هغه گناهونه ختموي چې مخکې شوي دي ۵. اسلام وروستۍ دين دی ۶. د محمد صلی الله عليه وسلم پيغمبري ۷. په اسلام کې د غوروالي معيار ۸. د دين زده کړه ۹. د اسلام رکونه	۳۰ دقېقې
	زه څنگه مسلمان شم؟: ۱. دوه گواهيانې (شهادتونه) ۲. د دواړو گواهيانو [شهادتينو] معنا. ۳. د گواهيانو لوازمات	۲۰ دقېقې
دمه		
دوېمه ناسته	اودس څنگه وکړم؟ (عملي)	۲۰ دقېقې
	لمونځ څنگه وکړم؟ (عملي)	۲۰ دقېقې
	سورت الفاتحه ياد کړه او په معنی يې پوه کړه	۲۰ دقېقې

د لومړۍ
ورځې
يادداښت

ناسته	پراگرافونه	وخت
دويمه ورځ		
لومړۍ ناسته	ايمان څه شی دی؟ د ايمان رکنونه (ستنې): ۱. په الله تعالى ايمان لرل. ۲. په ملائکو ايمان لرل. ۳. (د الله تعالى له طرفه) په رالېږل شويو کتابونو ايمان لرل. ۴. په پېغمبرانو ايمان لرل. ۵. د آخرت په ورځ باندې ايمان لرل. ۶. په تقدير باندې ايمان لرل. د ايمان مېوې (فایده)	۲۰ دقیقې
	قرآن کریم: ۱. قرآن کریم څه شی دی؟ ۲. قرآن کریم د روح او عقل غذا ده. ۳. قرآن کریم د ژوند تگلاره ده. ۴. په قرآن کریم کې د پېغمبرانو کیسې.	۲۰ دقیقې
	د اخلاص سورت یادول او د هغه په معناگانو ځان پوهول	۲۰ دقیقې
دېمه		
دویمه ناسته	بنده گي: ۱. د بنده گي معنا. ۲. د بنده گي د قبلېدو شرطونه. ۳. د بنده گي ډولونه.	۱۵ دقیقې
	پاکي د پاکي ډولونه: ۱. حسي پاکي: اصل په شيانو کې پاکي ده، ناپاک شيان، د ناپاکي ليرې کول، د حاجت رفع کول. ۲. معنوي پاکي: د بې اودسۍ لرې کول، د بې اودسۍ لرې کولو لپاره استعمالېدونکي اوبه.	۴۵ دقیقې

د دويمې
ورځې
يادښت

ناسته	پراگرافونه	وخت
درېمه ورځ		
لومړۍ غونډه	اودس څرنگه وکړم؟ (نظري) ۱. د اوداسه معنا. ۲. اودس څرنگه وکړو؟ ۳. د اودس ماتوونکي شيان. ۴. د اودس واجبوونکي شيان. ۵. په جورابو باندې مسحه کول.	۴۰ دقیقې
	د سورة الفلق يادول او د هغه په معنا ځان پوهول	۲۰ دقیقې
دومه		
دوېمه غونډه	څرنگه غسل وکړم؟ ۱. د غسل معنا. ۲. څرنگه غسل وکړو؟ ۳. غسل کله واجبېږي؟ ۴. هغه څه چې جنب ته يې کول حرام دي. ۵. تيمم.	۲۰ دقیقې
	حيض او نفاس: ۱. د زنانه څخه د وتونکي وېنې ډولونه. ۲. د حيض او نفاس احکام.	۲۰ دقیقې
	د سورة الناس يادول او د هغه په معنا باندې ځان پوهول	۲۰ دقیقې

د درېمې
ورځې
يادښت

ناسته	پراگرافونه	وخت
څلورمه ورځ		
لومړۍ ناسته	د سورة الكافرون يادول او د هغه په معنا ځان پوهول	۲۰ دقيقې
	څرنگه لمونځ وکړم؟ (نظري): ۱. لمونځ څه شی دی؟ ۲. مونږ ولې لمونځ کوو؟ ۳. د لمانځه مرتبه. ۴. د لمانځه شرطونه. ۵. پنځه لمونځونه. ۶. څرنگه لمونځ وکړو؟	۴۰ دقيقې
دمه		
دوېمه ناسته	لمونځ: ۱. د لمانځه د کيفيت پوره والی. ۲. د جمعې لمونځ.	۶۰ دقيقې

د څلورمې
ورځې
يادښت

ناسته	پراگرافونه	وخت
پنځمه ورځ		
لومړې ناسته	د الکوتر سورت يادول او د هغه په معنا ځان پوهول	۲۰ دقيقې
	زکات: ۱. زکات څه شی دی؟ ۲. مونږ ولې زکات ورکوو؟ ۳. څرنگه زکات ورکړو؟	۲۰ دقيقې
	روژه: ۱. روژه څه شی دی؟ ۲. ولې روژه نېسو؟ ۳. د روژې ماتوونکي. ۴. هغه څوک چې د هغوی لپاره په رمضان کې بوزه کېدل روا دي.	۲۰ دقيقې
	حج: ۱. حج څه شی دی؟ ۲. مونږ ولې حج کوو؟ ۳. حج په چا فرض دی؟	۱۰ دقيقې
دمه		
دوېمه ناسته	د العصر سورت يادول او د هغه په معنا ځان پوهول	۲۰ دقيقې
	جامې (کالي): ۱. اصل په جامو کې. ۲. حرامې جامې.	۳۰ دقيقې
	خوراک او څښاک: ۱. اصل په خوراک او څښاک کې. ۲. حرام خوراک او څښاک. ۳. د شرعي حلالې (ذبحې) شرطونه کوم دي؟ ۴. په رستورانټونو او دوکانونو کې د حلالولو حکمونه.	۳۰ دقيقې

د پنځمې
ورځې
يادښت

ناسته	پراگرافونه	وخت
شپږمه ورځ		
لومړۍ ناسته	مالي راکړې ورکړې: ۱. مالي راکړې ورکړې څه دي؟ ۲. اصل په مالي راکړو ورکړو کې. ۳. حرامې مالي راکړې ورکړې.	۳۰ دقیقې
	اخلاق: ۱. اخلاق په اسلام کې. ۲. د ښایسته اخلاقو فضیلت. ۳. په اسلام کې د اخلاقو ډگرونه.	۳۰ دقیقې
دوه		
دویمه ناسته	د یادوو شویو سورتونو تکرار.	۳۰ دقیقې
	د اوداسه او د لمانځه د طریقو تکرار.	۳۰ دقیقې

د شپږمې
ورځې
یادښت

د نصاب موضوعگاني

لومړۍ فصل

د اسلام دين

- ۱ اسلام او سترې پوښتنې ۱۶
- ۲ اسلام څه شی دی؟ ۲۰
- ۳ زه څنگه مسلمان شم؟ ۲۸
- ۴ ايمان ۳۲

دويم فصل

قرآن کریم

- ۱ قرآن کریم وپېژنه ۴۰
- ۲ د لنډو سورتونو تفسیر ۴۶

دریم فصل

عبادتونه

- ۱ بنده گي ۵۶
- ۲ پاکوالی ۶۰
- ۳ اودس ۶۴
- ۴ غسل ۷۰
- ۵ ځیني هغه حکمونه دي چې ۷۴
مسلمانې نښې لپاره ځانگړي دي
- ۶ لمونځ ۷۸
- ۷ زکات ۸۶
- ۸ روژه ۹۰
- ۹ حج ۹۴

څلورم فصل

اسلامي حکمونه

- ۱ جامې (کالي) ۱۰۲
- ۲ خوراک او څښاک ۱۰۶
- ۳ مالي راکړې ورکړې ۱۱۰
- ۴ اخلاق (نښايسته خويونه) ۱۱۴

لومړۍ فصل

د اسلام دين

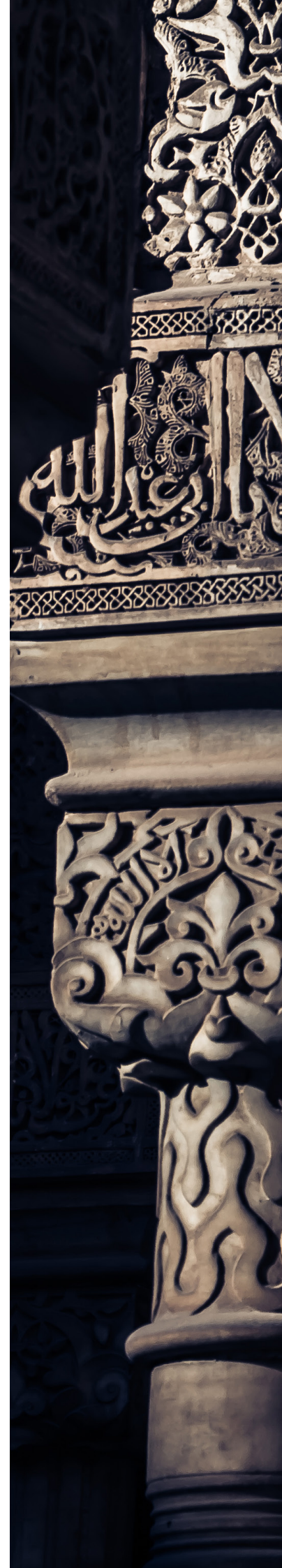
لومړی لوست

۱ اسلام او سترې پوښتنې

۲ اسلام څه شی دی؟

۳ زه څنگه مسلمان شم؟

۴ اېمان

لومړی لوست

اسلام او سترې پوښتنې

پیلیزه

انسانانو ته د انسان له وجود سره تړلې پوښتنې رامنځ ته کېږي، نو د خپلې موضوع په حقیقت، د هغه د راتګ سرچینه، د هغې د علت او د پای په اړه پوښتنې کوي. او اسلام دغو پوښتنو ته د قناعت وړ ځوابونه ورکړي دي:

لومړۍ پوښتنه:

مونږ څوک یو؟

اسلام انسان داسې تعریفوي چې دا د الله تعالی له ډېرو مخلوقاتو څخه دی، الله تعالی هغه ته پر ډېرو مخلوقاتو فضیلت ورکړی، او دې ته یې د خپل ژوند په اوږدو کې د هغه د مطلوب کارونو د ترسره کولو لپاره ډیر مخلوق یې ورته طلباندې په وچه او سمندر کې سواره کړي دي، او مونږ دوی په خپل مخلوق کې په ډېرو زیاتو باندې غوره کړي دي، په غوره کولو ډېرو سره (اسراء: ۷۰).

او الله تعالی په انسان کې یوشان والی اېښودلی دی له:

- ملاېکو سره د هغوی په پاکوالي او بنده گۍ کې
 - شیطانانو سره د هغوی په انکار او نافرمانۍ کې.
 - او حیواناتو سره د خپلو هېلو او شهوتونو په پوره کولو کې.
- او په هغه کې د خیر او شر دواړو لپاره چمتوالی اېښودلی، او هغه څه یې ورته ورکړي چې د خیر او شر ترمنځ پرې توپیر کولی شي؛ لکه فطرت او عقل
- او هغه یې ازاد، خود مختاره گرځولی، او د خپل واک او کړنو باره کې به ترې پوښتنه کېدلی شي.

ملاېکې: د الله تعالی د مخلوق څخه یو مخلوق دی، الله تعالی د رڼا څخه پیدا کړي. پال شوي، تابع کړي شوي، عزتمند بنده گان دي، د الله تعالی نافرمانی نه کوي او څه امر چې ورته وکړي شي کوي یې، د هغوی شمیر باندې له الله تعالی پرته بل هېڅوک نه پوهیږي

دویمه پوښتنه

مونږ ولې او د کوم ځای څخه راغلي یو؟

اسلام دا بیانوي چې د انسان شروع د پیدایښت د ختې څخه شوې، الله تعالی ادم - علیه السلام - د ختې نه پیدا کړی دی، او هغه د ټول بشریت پلار دی، الله تعالی فرمایلي دي: ﴿وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ طِينٍ﴾ (او بېشکه مونږ انسان د ختې د خلاصې (بېلابېلو ځایونو څخه راټولې شوې) څخه پیدا کړی دی) (المؤمنون: ۱۲) او د دې انسان د پیدایښت مقصد د الله تعالی بنده ګي ده، په داسې حال کې چې الله تعالی د دوی د پیدایښت څخه بې نیازه دی، الله تعالی فرمایلي دي: ﴿وَمَا خَلَقْتُ الْإِنْسَانَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾ (او ما پېریان او انسانان نه دي پیدا کړي مګر د دې لپاره چې دوی زما عبادت وکړي) (الذاریات: ۵۶).

آدم

الله تعالی مونږ ته په قرآن کې د هغه د پیدایښت کېسه بیان کړې او دا چې څنګه شیطان ورسره دښمني پیل کړه، د سورت البقرې د آیتونو (۳۰-۳۹) تفسیر وګورئ.

بحث وکړه

د اسلام له داخلېدو مخکې او وروسته د خپل وجود د مفهوم په اړه خپل نظر پرتله کړئ:

درېمه پوښتنه

مونږ چېرته څو؟

قرآنکریم فرمایي چې هر انسان به په دې دنیا کې مړ کیږي او د هغه په مرګ سره د کار کولو پړاو پای ته رسیږي، او د حساب او بدلې ورکولو مرحله پیل کیږي، الله تعالی فرمایلي دي: (بېشکه ته هم مړ کیدونکی یې او بېشکه دوی (هم) مړه کېدونکي دي - بیا بېشکه تاسو به د قیامت په ورځ د خپل رب په وړاندې یو تر بله جګړه کوئ) (الزمر: ۳۰-۳۱) نو کله چې انسان مړ شي داسې مرحلې ته انتقالیږي چې د هغه څخه پکې د هغه د دین په اړه پوښتنه کېدلې شي، او د هغه په کړنو به ورته بدلې ورکولې شي، الله تعالی فرمایلي دي: ﴿كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَإِنَّمَا تُوَفَّوْنَ أَجُورَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَمَنْ زُحْزِحَ عَنِ النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ﴾ (هر ساه لرونکی د مرګ (خوند) څکونکی دی او یقېنا همدا خبره ده چې تاسو ته به د قیامت په ورځ ستاسو ثوابونه پوره (پوره) در کړي شي، نو څوک چې له اور (د جهنم) نه لرې کړی شو او جنت ته داخل کړی شو، نو یقېنا هغه کامیاب شو او دنیايي ژوند یواځې د غولېدلو سامان دی) (آل عمران: ۱۸۵). کله چې د قیامت ورځ راشي نو الله تعالی به مړي له قبرونو څخه د قضاوت او ثواب لپاره راپاڅوي، نو مومنانو ته به باغونه او کافرانو ته به د جهنم اور په بدل کې ورکړل شي، الله تعالی فرمایلي: ﴿وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِّنُنذِرَ أُمَّ الْقُرَى وَمَنْ حَوْلَهَا وَنُنذِرَ يَوْمَ الْجَمْعِ لَا رَبَّ فِيهِ فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِي السَّعِيرِ﴾ (همداسې مونږ تا ته (دا) عربي قرآن وحی کړو د دې لپاره چې ته ام القری (مکه) وویروي او هغه څوک چې د دې ګېر چاپېره دي او ته دوی د جمع کېدلو له ورځې نه وویروي چې هېڅ شک په کې نشته، یوه ډله به په جنت کې وي او بله ډله به په دوزخ کې وي) (الشوری: ۷).

د هدایت لورینه (نعمت):

د هدایت لورینه (نعمت): څوک چې د خپل پیدایښت په حکمت پوه شي، او د هغه انجام چې خلک یې د قیامت په ورځ انتظار کوي، نو په دې به یې پوخ یقین پیدا شي چې تر ټولو لوی نعمت چې الله تعالی یې خپلو بندګانو ته ورکوي، د حق دین او د نیکو اعمالو ته د لارښوونې نعمت دی. له همدې امله الله تعالی خپلو بندګانو ته په لمانځه کې امر کړی چې له هغه څخه مستقیمې لارې ته د لارښوونې غوښتنه وکړي کومه چې د اسلام دین دی چې د الله تعالی رضا ته رسېدونکې ده.

بحث وکړه

د ځمکې جوړول یو له هغو پړاونو څخه دی چې انسان یې په خپل ژوند کې ترسره کوي، او د دې لوی کار د سرته رسولو لپاره الله پاک خپل طبیعت دې ته چمتو کړی ترڅو دا رول ترسره کړي ... دا بیان کړه چې انسان څرنگه کولی شي چې پرته له نورو مخلوقاتو دا ځمکه اباده کړي؟

له مرګ څخه وروسته د مخلوق د برخلیک د معلومولو ځینې عملي اغیزې ذکر کړئ؟

۱ اسلام څرنگه انسان په ټولو مخلوقاتو باندې غوره کړی؟

.....

.....

۲ د انسان د پېداېښت هدف څه دی؟

.....

.....

۳ د پېداېښت د پیل کېسه قرآن کریم ولې په تفصیل سره بیان کړی؟

.....

.....

۴ کله چې انسان مړ شي نو داسې یوې مرحلې ته انتقال شي چې د هغه نه پکې د هغه د دېن په اړه پوښتنه کېږي، او د هغه په عملونو بدلې ورکول کېږي.

سم ☐ ناسم ☐

د انسان د پېداېښت هدف د ځمکې آبادول او برابرول دي ترڅو پکې ژوند وکړي.

سم ☐ ناسم ☐

۵ وروسته له دې چې تا د انسان د پېداېښت په هکله اسلامي مفهوم ولوست: دا بیان کړه چې تاسو په کومه اندازه احساس کوئ چې هغه ستاسو د طبیعت او داخلي احساساتو سره موافق دی.

.....

.....

.....

.....

.....

دویم لوست

اسلام څه شی دی؟

سرېزه

اسلام: هغه دین دی چې الله جل جلاله په دې سره محمد - صلی الله علیه وسلم - رالېږلی دی، او دا د هغه څه غزول دي چې پخواني پیغمبرانو راوړي وو. د هغه اساس پر دې دی چې د عبادت مستحق معبود یو دی هېڅ شریک نه لري، او هغه الله جل جلاله دی، د هغه په پاچاهۍ کې د هغه لپاره هېڅ کوم مرستندوی نشته، او د هغه د بنده گانو ترمنځ یې څوک واسطه هم نشته. خو زه ولې باید اسلام قبول کړم؟ او آیا دا دین د ټولو خلکو لپاره دی او که یوازې د عربو لپاره خاص دی؟ او پیغمبر یې څوک دی؟ او آیا بل پیغمبر شته چې د دې نه به ورسته راشي؟

زه ولې مسلمان شم؟

کیدای شي ځینې خلک پوښتنه وکړي: زه ولې باید مسلمان شم؟

جواب یې دا دی چې: زه باید د ځینو سببونو له وجې مسلمان شم چې له هغې څخه ځینې یې دا دي:

لومړی: د اسلام دین هغه دین دی چې الله تعالی د خپلو بنده گانو لپاره غوره کړی، او د دې نه پرته بل هېڅ دین هم د چا څخه نه قبلېږي، الله تعالی فرمایلي: ﴿وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾ (او څوک چې له اسلام نه پرته (بل) دین ولټوي، نو هېڅکله به هم له ده نه قبول نه کړی شي او دغه کس په آخرت کې له تاوانیانو څخه دی) (ال عمران: ۸۵). دویم: اسلام د ټولو پیغمبرانو دین دی، او په ټولو پیغمبرانو په اېمان لرلو باندې امر کوي، او د دوی ترمنځ هېڅ توپیر نه کوي. الله تعالی فرمایلي: تاسو ووايئ: مونږ په الله تعالی اېمان راوړی دی او په هغه څه چې مونږ ته نازل کړی شوي دي، او په هغه څه چې ابراهیم او اسماعیل او اسحاق او یعقوب او د هغوی اولادې ته نازل کړی شوي دي، (او مونږ اېمان راوړی دی) په هغه څه چې موسی او

عيسی ته ورکړی شوي دي، او په هغه څه چې د خپل رب له جانبې (نورو) پېغمبرانو ته ورکړی شوي دي، مونږ په دوی کې د هېڅ يو په مېنځ کې فرق نه کوو، او مونږ خاص د هغه الله تعالی حکم منونکي يو. (البقره: ۱۳۶). او د پېغمبرانو ترمنځ اختلاف په هغو قوانينو کې دی چې د بنده گانو په کارونو پورې اړه لري، لکه چې الله تعالی فرمايلي دي: ﴿لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا﴾ (مونږ په تاسو کې د هر يو لپاره يو دستور او لاره مقررې کړې ده) (المائدة: ۴۸). يعنې: الله تعالی د هر يو امت لپاره يو دستور مقرر کړی چې هغه ته خپلې فېصلې کوي، او يوه لاره ده چې په هغې سره الله تعالی ته ځان نږدې کوي، نو د هر دين والا لپاره خاص حکمونه او خاص دستورونه دي چې د هغوی سره مناسب دي، ليکن د عقېدې له وجې، د ټولو پېغمبرانو عقېده يوه ده. بيا الله تعالی د خپلو پېغمبرانو او رسولانو وروستنی پېغمبر راولېږه نو په هغه سره يې د پېغمبرانو لړۍ ختمه کړه، او د هغه په قانون سره يې اسماني قانونونه ختم کړل، نو د اسلام نه پرته بل هېڅ دين هم د چا څخه نه قبلوي. درېم: په اسلام کې ننوتل په دنيا کې د نېکبختۍ او په آخرت کې د خلاصون لار ده، نو په آخرت کې به هېڅ څوک نه خلاصېږي چې د محمد صلی الله عليه وسلم دعوت ورته رسېدلی وي مگر چې په هغه يې اېمان راوړی وي او د هغه تابعداري يې کړي وي، الله تعالی فرمايي: ﴿وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾ (او څوک چې له اسلام نه غېر (بل) دين ولټوي، نو هېڅکله به هم له ده نه قبول نه کړی شي او دغه کس په آخرت کې له تاوانيانو څخه دی). (آل عمران: ۸۵). او پېغمبر صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي: «په هغه ذات مې قسم دی چې د محمد روح د هغه په لاس کې دی، زما د دعوت په اړه د دې امت يهودي او يا نصراني وانه وري، او بيا مې شي، او زما په رسالت اېمان رانه وړي نو دا کس به د دوزخ له څښتنانو څخه وي». (مسلم روايت کړی ۱۵۳). څلورم: بېشکه اسلام زما لویو پوښتنو ته زړه ښوونکي ځوابونه ورکوي: زه ولې دنيا ته راغلی يم؟ د کوم ځای څخه راغلی يم؟ او له مرگ څخه وروسته به چېرته ځم؟

پنځم: اسلام داسې يو دين دی چې فطرت سره برابر دی، د لوی ارزښت په پيل سره چې هغه د الله تعالی توحيد دی، او په هغو ادابو ختمېدونکی دی چې نېکو برابر و اخلاقو ته ښوونه کوي.

بحث وکړه

اسلام څرنگه د ټولو پېغمبرانو دين کېدلی شي؟

اسلام وروستی دین دی

۳

الله تعالی اسلام د پخوانیو آسماني قوانینو د سلسلې څخه ګرځولی، او د قیامت د قاپمېدو پورې یې د ټولو مخلوقاتو لپاره د دین په توګه غوره کړی، نو د ځمکې په سر د اسلام نه پرته بل حق دین نشته، الله تعالی فرمایلي: ﴿وَمَنْ يَبْتَغِ عِزَّ الدِّينِ فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَسِرِينَ﴾ (او څوک چې له اسلام نه پرته (بل) دین ولټوي، نو هېڅکله به هم له ده نه قبول نه کړی شي او دغه کس په آخرت کې له تاوانیانو څخه دی) (آل عمران: ۸۵).

بحث وکړه

تاسو هغو کسانو ته څرنگه ځواب ورکوئ چې ادعا کوي چې اسلام د عربو لپاره ځانګړی دین دی؟

اضافي لوستل

د دې لپاره چې د محمد - صلی الله علیه وسلم - د ژوند په اړه ښه پوه شي د محمد رسول الله په نوم کتاب ولوله، کوم چې په (أصول بعدة لغات عالمية) اصول په نړیوالو ژبو سپور کې موندلی شي.

د کتاب راښکته کولو
(ډاونلوډولو) لپاره
بارکود سکین کړئ

د اسلام پیغمبر څوک دی؟

مسلمان دا عقیده لري چې بېشکه محمد - صلی الله علیه وسلم - د ټولو پیغمبران وروستی دی کوم چې الله تعالی ټولو خلکو ته رالېږلی و، چې هغوی یواځې د الله بنده گي. ته راوبلي، او دا چې د هغه نه وروسته بل پیغمبر نشته، الله تعالی فرمایلي دي: ﴿مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا﴾ (محمد ﷺ) ستاسو په سپړو کې د هیچا پلار ندی او لېکن د الله رسول دی او د نبیانو (د لړۍ) ختموونکی دی او الله په هر شي ښه عالم دی) (الاحزاب: ۴۰).

د دین زده کړه:

- په مسلمان باندې واجب دی چې د خپل دین هغه اساسي څیزونه زده کړي کومو ته چې اړتیا لري، تر څو د خپل رب بنده گي په پوهي سره وکړي.
- پیغمبر - صلی الله علیه وسلم - دین باندې د ځان پوهولو په اړه ترغیب ورکړی، نو فرمایلي دي: "الله تعالی چې چا ته د خیر اراده وکړي نو په دین کې پوهه ورنصیب کوي" امام بخاري روایت کړی (۷۱).
- پیغمبر صلی الله علیه وسلم خبر ورکړی چې د شرعي علم زده کړه جنت ته د ننوتلو لار ده، نو پیغمبر صلی الله علیه وسلم فرمایلي: "څوک چې په داسې لاره روان شو چې علم یې پکې لټاوه، الله تعالی به ورته د دې په وجه جنت ته لاره اسانه کړي". امام مسلم روایت کړی (۲۶۹۹).

ډېر داسې کتابونه شته چې له هغو څخه مسلمان د خپل رب د عبادت لپاره د خپل دین احکام زده کولای شي، او د دې غوره کتابونو د لاسته راوړنې لپاره باید له متخصصینو لارښوونه وغوښتل شي.

په اسلام کې د غوروالي معیار:

الله تعالی د خپلو بندګانو تر منځ د غوروالي لپاره د ایمان او تقوا معیار ټاکلی دی، نو د مسلمانانو تر منځ توپیر د دوی د ایمان په پیاوړتیا کې دی، نه د دوی په شکل، نه د دوی په نسب، نه د دوی په رنګ او نه د پیسو پر اساس، الله تعالی فرمایلي: ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاهُ شُعْبًا وَاقِبَائِلَ لِيَتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاهُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ﴾ (ای خلکو! بېشکه مونږ تاسو له یوه سړي او له یوې ښځې پیدا کړي یاستی، او مونږ تاسو څانګې او قبېلې ګرځولي یاستی، د دې لپاره چې تاسو یو بل سره وپېژنی، بېشکه د الله تعالی په نېز په تاسو کې ډېر عزت من، ستاسو زیات پرهېزګار دی، بېشکه الله تعالی ښه پوه، ښه خبردار دی) (الحجرات: ۱۳). او پېغمبر صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: "ای خلکو! بېشکه ستاسو رب یو دی، او پلار مو یو دی، خبردار! عرب په عجم او عجم په عرب باندې، سور په تور او تور په سور باندې غوره والی نه لري مګر په پرهېزګاری سره". بیهقي په شعب الایمان کې روایت کړی (۴۷۷۴).

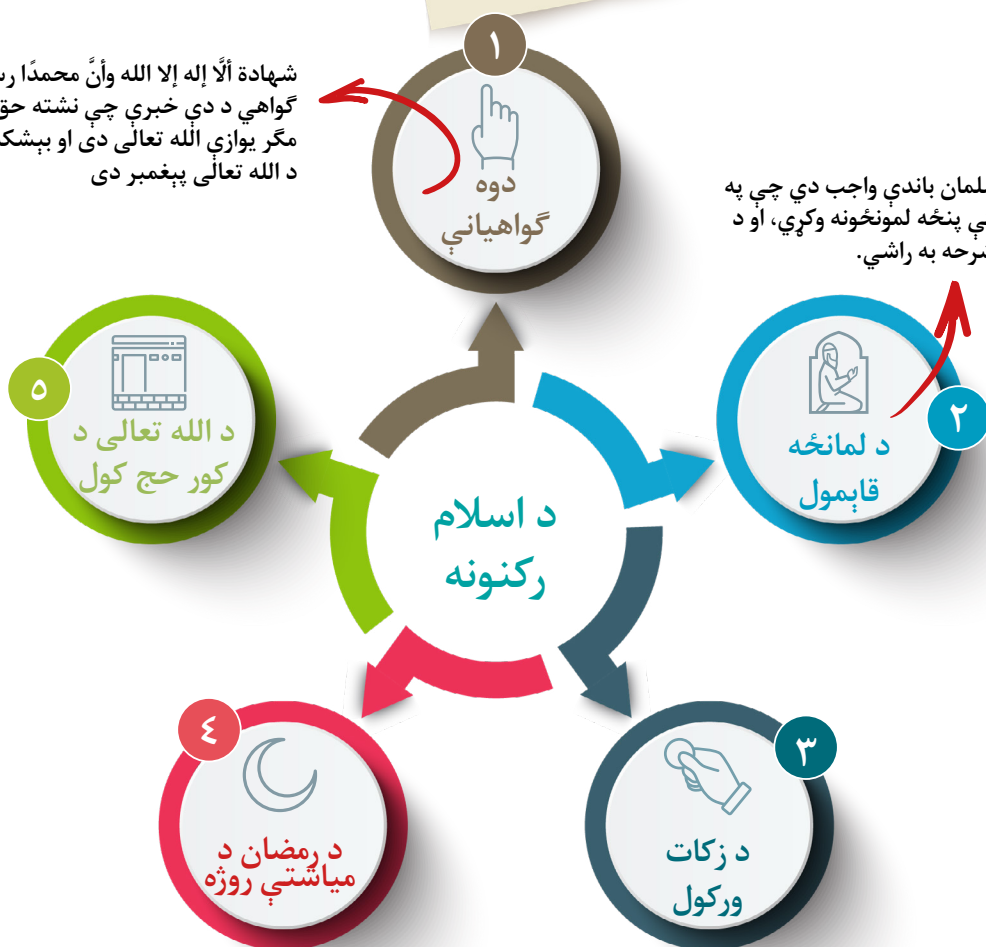
د اسلام رکنونه:

د اسلام دین په پنځه رکنونو ولاړ دی:

په هر مسلمان باندې لازم دی چې په دې پنځه رکنونو پابندي وکړي تر څو یې اسلام برابر شي، ځکه چې په دې رکنونو کې په یو کې هم کوتاهي ستا اسلام ته ضرر رسوي.

شهادة ألا إله إلا الله وأنَّ محمدًا رسول الله
گواهي د دې خبرې چې نشته حق معبود
مګر یوازې الله تعالی دی او بېشکه محمد
د الله تعالی پېغمبر دی

په مسلمان باندې واجب دي چې په ورځ کې پنځه لمونځونه وکړي، او د هغه شرحه به راشي.

د ویدیو کلیپ
لېږلو لپاره بارکود
سکن کړه

وروسته د دې نه چې تا دا ویدیو کلیپ وکتلو (د مسلمان نوی ژوند
Muslim's new life) د هغه څیز په اړه کې خبرې وکړه چې تا په اسلام
باندي نور هم مضبوطوي:

۱

د دين هغه اساسات کوم دي چې يو مسلمان يې بايد زده کړي تر څو د الله
تعالی بنده گي په هغه شکل وکړي کوم چې هغه ورته امر کړی؟

۲

۳

د اسلام دين دې لارښوونو ته شامل دی:

- ☐ (أ) اخلاقي.
- ☐ (ب) علمي.
- ☐ (ج) عملي.
- ☐ (د) ټول سم دي.

د اسلام د رکنونو شمېر:

- ☐ (أ) ۶
- ☐ (ب) ۵
- ☐ (ج) ۴
- ☐ (د) ۳

۴

وروسته له دې نه چې الله تعالی بنده ته په اسلام کې د داخلیدو توفیق ورکړ، نو په هغه باندې لازم دی چې د دېن هغه اساسات زده کړي د کومو په وجه چې وکولی شي د الله تعالی بنده ګي وکړي..

☐ سم ☐ ناسم

دریم لوست

زه څنگه مسلمان شم؟

سرېزه

د نوي مسلمان لپاره تر ټولو په زړه پورې شېبې چې هغه يې نشي هېرولي، د دوو شهادتونو په ويلو سره په اسلام کې د داخلېدو شېبه ده، په دې اعلان سره هغه د ټولو نه مخکې د خپل ځان لپاره دا اعلانوي چې سبا ته به هغه بل حوک وي، او هغه له دې شيبو وروسته د حق د پېژندنې او په هغه د مضبوطېدو په لور لومړي گامونه پورته کړل. او په دې درس کې مونږ د شهادتېنو (د دوو گواهيانو) په معنا او د هغو په اړتياوو ځانونه پوهه وو.

دوه گواهيانې:

الله تعالیٰ په اسلام کې د ننوتلو لپاره کلید (چابې) د دوو گواهيانو ويل ټاکلی دی، او هغه دا دي: **أشهد أن لا إله إلا الله. وأشهد أن محمداً رسول الله.** پدې معنا چې زه گواهي ورکوم چې د الله پرته بل معبود نشته. او گواهي ورکوم چې محمد د الله رسول دی.

د دوو گواهيانو څه معنا ده؟

لومړی: د لا إله إلا الله د گواهي ورکولو معنا

د (أشهد ألا إله إلا الله) معنا: يعنې زه پوخ يقين لرم چې داسې بل څوک معبود نشته چې د بنده گي لایق وي مگر يوازې الله تعالیٰ دی.

او په دې گواهي کې دوه شيان شامل دي

دویم

الله تعالیٰ لره د خدايتوب ثابتول

لومړی

د الله تعالیٰ پرته له بل چا نه د خدايتوب نفی کول

د اسلام د دين اصل چې د ټولو پيغمبرانو دين دی: يوازې د الله تعالى عبادت، او له هغه پرته په هر هغه شي کفر کول دي چې عبادت يې کيږي. الله تعالى فرمايلي: ﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ﴾ (او مونږ له تا نه مخکې هېڅ رسول نه دی لېږلی مگر چې هغه ته به مونږ (دا) وحی کوله چې بېشکه شان دا دی چې له ما نه پرته بل هېڅ حق معبود نشته، نو تاسو زما عبادت کوئ). (الانبیاء: ۲۵).

په هېڅ صورت کې روا نه دی چې د الله جل جلاله پرته د بل چا پر خدایتوب ايمان ولرئ، او په هر ډول عبادت باندې له الله تعالى پرته بل چا ته نږدې کيدل روا نه دي.

دويم: د محمد رسول الله د گواهي ورکولو معنا

د (أشهد أن محمداً رسول الله) معنا دا ده: يعنې زه پوخ يقين او عقېده لرم چې بېشکه محمد صلى الله عليه وسلم د الله تعالى پيغمبر دی، او هغه د ټولو پيغمبرانو وروستی پيغمبر دی، نو د هغه نه وروسته بل پيغمبر نشته، او بېشکه د هغه پيغمبري د ټولو خلکو لپاره ده، الله پاک فرمايلي دي: ﴿تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا﴾ برکتونو والا دی هغه ذات چې نازل کړی يې دی فرقان - فرق کوونکی په مابين د حق او باطل کې - پخپل بنده باندې د دې لپاره چې د عالمونو (انسانانو او پيريانو) لپاره وېره ورکوونکی شي. (الفرقان: ۱).

تمرین

وروسته لدې نه چې ته د (محمد رسول الله) په نامه کتاب ته راوگرځېدلې، د محمد صلى الله عليه وسلم په اړه راتلونکي پېژندگلوې معلومات ولېکه:

د کتاب د بارولو (ډاونلوډ کولو) لپاره بارکوډ سکېن کړه

نوم يې:

نسب يې:

پېداېښت يې:

روزنه يې:

پيغمبري يې:

هجرت يې:

وفات يې:

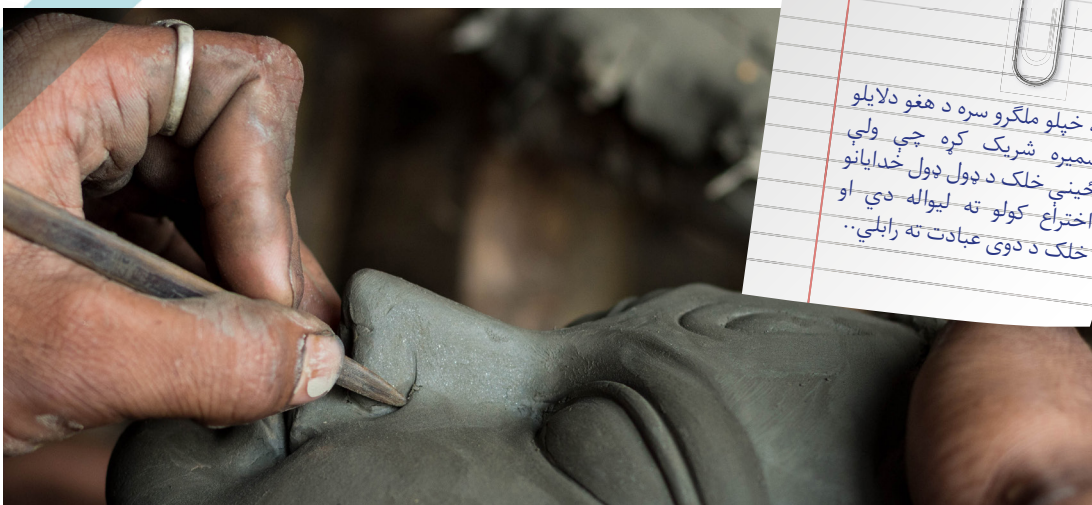

د دوو گواهیانو اړتیاوې:

یوازې د دوو شهادتونو تلفظ کافي نه دی، بلکې د هغو په مانا پوهېدل او په هغه څه عمل کول چې د دې دواړو د وجې نه لازميږي. د (له الله پرته بل معبود نشته) د گواهي نه په هغه څه باندې کفر کول لازميږي چې له الله تعالی پرته یې بنده گي کېږي، او یوازې په الله تعالی باندې اېمان لرل او یوازې هغه د عبادت وړ گڼل، او د هغه په بنده گي کې اخلاص کول دي. الله تعالی فرمایلي دي: ﴿فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمَرْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انفصامَ لَهَا﴾ (نو چا چې له طاغوت (شیطان، بت) نه انکار وکړ او په الله یې اېمان راوړ، نو یقیناً ده ډېره مضبوطه کړۍ تېنګه ونېوله، چې هغې لره هېڅ پرېکېدل نشته) (البقرة: ۲۵۶). د (محمد د پیغمبرۍ) د گواهي په وجه په انسان دا لازميږي چې: د هغه تصدیق وکړي په هغه څه کې چې هغه پرې خبر ورکوي، او د هغه تابعداري وکړي په هغه څه کې چې هغه پرې امر کوي او یا ترې منع کوي، او د الله تعالی بنده گي به نه کیږي مګر په هغې طریقي چې هغه راوړی وي.

بحث وکړه

ولې په (لا إله إلا الله) گواهي ورکول د نورو معبودانو چې عبادت یې کېږي کفر کول لازميږي؟

له خپلو ملګرو سره د هغو دلایلو شمېره شریک کړه چې ولې ځینې خلک د ډول ډول خدایانو اختراع کولو ته لېواله دي او خلک د دوی عبادت ته رابولي...

د هغو عقلي دلیلونو څخه چې د الله تعالی پیغمبر؛ ابراهیم علیه السلام پرې خپل قوم ته دلیل وړاندې کړ کله چې یې ترې پوښتنې کولې: (ایا تاسې د هغه څه بنده گي کوئ چې تاسو یې (پخپله) تراشئ) (الصافات: ۹۵)

۱

کله چې ته پوه شوې چې الله تعالی د دې کابناتو معبود دی نو بیشکه دا په اسلام کې د ننوتلو لپاره کافي دی:

سم ☐ ناسم ☐

د محمد رسول الله د پیغمبرۍ په گواهی کې دا کافي ده چې هغه ومنم او تابعداري یې ونه کړم:

سم ☐ ناسم ☐

۲

وروسته د دې نه چې تا دغه ویډیو کلپ ولېدلو (محمد خوک دی؟ Who is Muhammad?) د پیغمبر صلی الله علیه وسلم د لویۍ په اړخونو خبرې وکړه، او هغه لارې چارې وڅېړه چې د اسلام د بنسټونو یې د هغه د سپېڅلي انځور د خرابولو لپاره کاروي.

د ویډیو کلپ
لېدلو لپاره بارکود
سکن کړه

۳

د دې پاڼې «Jesus in Quran - jesusandquran.com» په کتلو سره، د محمد صلی الله علیه وسلم له عیسی علیه السلام سره د تړاو په اړه خبرې وکړه.

د ویب سایټ
د لېدلو لپاره
بارکود سکن کړه

څلورم لوست

ايمان

سرپزه

کله چې يو مسلمان د قرآن کریم تلاوت کوي يا لمونځ کوي يا د الله تعالى نوره بنده گي کوي، نو د آرام او ډاډ احساس کوي، دا احساس ځېني خلک د زړه سکون او نېکبختۍ ډيرو لوړو مرتبو ته رسوي کوم چې د ايمان د هغو اثارو څخه دي چې انسان دې ته اړ باسي چې يو مسلمان خپله ټوله زنده گي الله تعالى لپاره وگرځوي داسې چې د هغه اوامر پکې په مېنه او محبت سره سر ته رسوي، او د هغه له نواهيو څخه په مطلقې تابعدارۍ سره ځان ساتي. او په دې لوست کې به مونږ د ايمان د مفهوم، رکنونو او گټو په اړه ځان پوه کړو.

ايمان څه شی دی؟

ايمان: په زړه او ژبه باندې هغه څه رېښتيا گڼل چې د الله تعالى له طرفه راغلي، او په مېنه، امېد، او وېرې سره هغه ته زړه ته تسلېمول، او په دې طريقې سره په اندامونو عمل کول دي، الله تعالى فرمايلي: (اې هغو کسانو چې ايمان يې راوړی دی! تاسو پر الله ايمان راوړئ او د هغه پر رسول او پر هغه کتاب چې هغه په خپل رسول باندې نازل کړی دی او پر هغو کتابونو چې له ده نه يې مخکې نازل کړي دي، او څوک چې کفر وکړي په الله او د هغه په ملاېکو او د هغه په کتابونو او د هغه په رسولانو او د اخرت په ورځ، نو يقيناً هغه گمراه شو په ډېرې لرې گمراهۍ سره). (النساء: ۱۳۶).

بحث وکړه

د اميد او وېرې ترمنځ څه فرق دی؟

.....

.....

.....

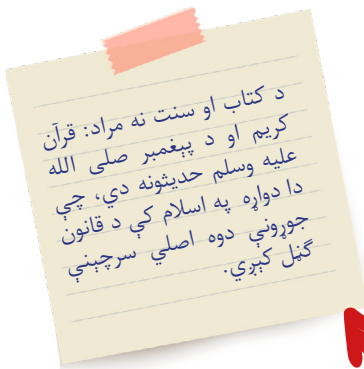
.....

الله تعالی سره شرک کول:

د الله تعالی نه پرته په بل چا کې د خدایتوب عقیده لرل، او یا بل چا ته د بنده گۍ په څه شي باندې ځان نېرېدې کول، او دا ډېره لویه گناه ده، او غټه سرغړونه ده، چې الله تعالی یې نه بخښي، لکه چې الله تعالی فرمایلي: **لَا يَغْفِرُ اللَّهُ شُرْكَهٖ وَبِغَيْرِ مَا ذٰلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللّٰهِ فَقَدْ افْتَرٰى اِثْمًا عَظِيْمًا** (بېشکه الله تعالی نه بخښي دا چې له هغه سره دې (څوک) شریک کړی شي او هغه بخښي هغه (گناه) چې له دې (شرک) نه کمه وي د چا لپاره چې یې وغواړي او څوک چې له الله سره شریک ونیسي، نو یقیناً هغه ډېره لویه گناه راجوړه کړله) (النساء: ۴۸).

د اېمان ستنې (رکنونه):

اېمان په شپږو ستنو ولاړ دی، او هغه دا دي:

۱ په الله تعالی اېمان لرل: نو مسلمان په الله تعالی او د هغه په نومونو او صفتونو باندې اېمان لري، او په دې خبره چې بېشکه هغه د دې سترو کابیناتو پالونکی دی، او هغه یوازې د دې کابیناتو پېدا کوونکی دی، مالک د ټولو هغو شیانو دی چې په دې کې دي، او د هغوی د چارو سمبالوونکی دی، خپلو بنده گانو ته روزي ورکوونکی دی، او په دې خبره اېمان او یقین لري چې له هغه پرته داسې بل خدای نشته چې د بنده گۍ حقدار وي، او یقیناً هغه د کمال په صفتونو ستایل شوی.

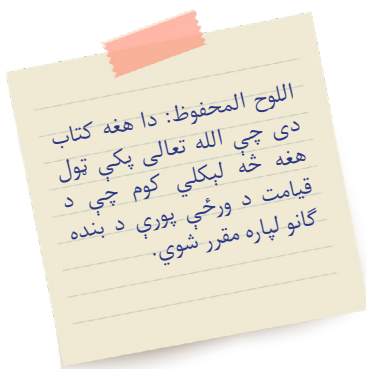
۲ په ملاېکو اېمان لرل: نو مسلمان د عزتمندو ملاېکو په شتون اېمان لري، او یقیناً الله تعالی هغوی پیدا کړي دي، او هغوی د الله تعالی بنده گي کوي، څه امر چې ورته کوي په هغه کې یې نافرمانی نه کوي، او د هغوی په هغو صفتونو او دندو اېمان لري کومې چې په قرآن او حدیث کې راغلي.

۳ په رالېږل شویو کتابونو اېمان لرل: نو مسلمان په دې اېمان لري چې بېشکه الله تعالی د خپل طرفه خپلو بنده گانو ته په خپلو پیغمبرانو کتابونه را نازل کړي، هغه یې د خلکو د لارښوونې او هغوی ته د خپل دین د طریقو د ښودلو لپاره را نازل کړي، او د هغو کتابونو څخه دا داي چې الله تعالی په موسی بن عمران علیه السلام باندې تورات را نازل کړې، او زبور یې په داود علیه السلام، او انجیل یې په عیسی ابن مریم علیهما السلام، او قرآن کریم یې په محمد صلی الله علیه وسلم باندې نازل کړی، او بېشکه قرآن کریم د ټولو وروستنی او د ټولو محافظ دی.

۴ په ټولو پیغمبرانو علیهم السلام اېمان لرل: نو مسلمان په دې باندې اېمان لري چې بېشکه الله تعالی ټولو قومونو ته خپل پیغمبران لېږلي، او هغوی یې په معجزاتو باندې مضبوط کړي کومې چې د دوی په ریښتینولۍ دلالت کوي، د دې لپاره چې مسلمانانو ته زیرې ورکړي، او کافران ووېروي، او خپل قوم ته د دین طریقې ورنښايي، او چا ته چې لېږل شوی باید تابعداري یې وکړي، او محمد صلی الله علیه وسلم د هغوی اخرنی او وروستنی پیغمبر دی.

۵ د اخرت په ورځ اېمان لرل: نو مسلمان د قیامت په ورځې اېمان لري، او په دې چې بېشکه الله تعالی به په دغه ورځ مړي د خپلو قبرونو څخه راوباسي، او د هغوی په کړنو به ورسره حساب کتاب کوي، او په هغې به ورته بدلې ورکوي، نو ځېني د دوی نه به جنت ته ننوځي، او ځېني د دوی به جهنم ته ننوځي.

۶ په تقدیر باندې اېمان لرل: نو مسلمان په ټولو هغو څه اېمان لري چې په دې دنیا کې کېږي که خیر وي او که شر دا ټول د الله تعالی په تقدیر باندې دي، او په دې ټولو الله تعالی پوهېږي، او په لوح محفوظ کې یې لېکلي، او په دې دنیا کې هغه څه کېږي چې الله تعالی یې غواړي.

تقدیر: دا په ازل کې د الله
تعالی له طرفه د څیزونو اندازه
کول دي، او د هغه پوهه په دې
چې دا به په معلومو وختونو
کې، په ځانګړې کیفیت واقع
کېږي.

د ایمان ګټې (ثمرې):

د ایمان ډیرې ګټې دي، له هغو څخه:

- د نفس ډاډ: ایمان د مومن روح ته ډاډ ورکوي، له الله او د هغه له تقدیر څخه راضي وي، او له الله تعالی پرته بل له هېچا څخه نه وېرېږي.
- د الله تعالی پېژندنه: نو مومن خپل رب پېژني داسې پېژندنه چې د هغه تعلق د خپل رب سره زیاتوي، نو د هغه نومونه، صفتونه او کرڼې پېژني.
- الله تعالی لوی ګڼل: نو مومن چې کله خپل رب وپېژني د هغه لویي او عزت پکې نور هم زیاتېږي، او هومره یې مېنه او امید زیاتېږي، او په هماغه اندازه له هغه څخه یې وېره هم زیاتېږي.
- په بنده ګانو باندې د الله تعالی د مهربانۍ احساس کول: بېشکه الله تعالی هغوی ته پېغمبران رالېږلي او هغوی ته یې کتابونه رالېږلي، د دې لپاره چې خلک د حق دین لوري ته هدایت شي.
- د ملاپکو سره مېنه کول: ځکه چې هغوی د الله تعالی بنده ګي او تابعداري کوي.
- د پېغمبرانو سره مېنه کول: بېشکه الله تعالی هغوی د دې لپاره غوره کړي چې خلکو ته د هغه پېغام ورسوي.
- په بنده ګي کې زیار ویستل: نو هر څومره چې ایمان قوي کېږي هغومره د انسان بنده ګي زیاتېږي.
- نېابسته ژوند: نو مومن په هغه څه راضي وي چې الله تعالی هغه ته مقرر کړی وی، او په دې هم پوهېږي کله چې دنیا کې هغه ته کوم مصیبتونه رسېږي د هغه لپاره د درجو لوړوالی دي، او د دې د ګناهونو رڼوونکي دي، لکه څرنگه چې دا د هغو نعمتونو امید لري کوم چې الله تعالی په آخرت کې مومنانو لره تیارې کړي.
- په دنیا باندې نه دوکه کېدل: ځکه چې دنیوي ژوند موقت دی، او دا د آخرت د تل پاتې ژوند لپاره لاره ده.
- د دروغو او خرافاتو معلومول: ځکه چې ایمان ډېری دغه خرافات رابښکاره کوي او باطلوي یې.
- جنت ته ننوتل: نو هغه د تل پاتې نعمتونو کور دی کوم چې هېڅکله نه ختمېږي، او بېشکه الله -تعالی- دغه د خپلو مومنانو بنده ګانو لپاره ځانګړی کړی دی.

زما یادښت

د ایمان ځینې ګټې چې په اسلام کې له داخلیدو وروسته مو احساس کړي دي ولیکئ:

په رسولانو د ايمان راوړلو معنا دا ده چې ته يوازې د محمد - صلى الله عليه وسلم- په رسالت ايمان ولرې:

سم ☐ ناسم ☐

۱

د وډيو کليپ
لېدلو لپاره بارکود
سکن کړه

د دې وډيو کليپ (Who is Allah?) (الله څوک دی؟) له ليدو وروسته د خالق د عظمت په اړه خبرې وکړئ..

۲

د وډيو کليپ
لېدلو لپاره بارکود
سکن کړه

دا وډيو کليپ وگورئ (The Six fundamentals of faith) (د عقيدې شپږ اساسات) او هغه اغيزې ليست کړئ چې تاسو يې د ايمان له شپږو رکنونو څخه په هر يو کې د خپل ايمان څخه ترلاسه کوئ.

۳

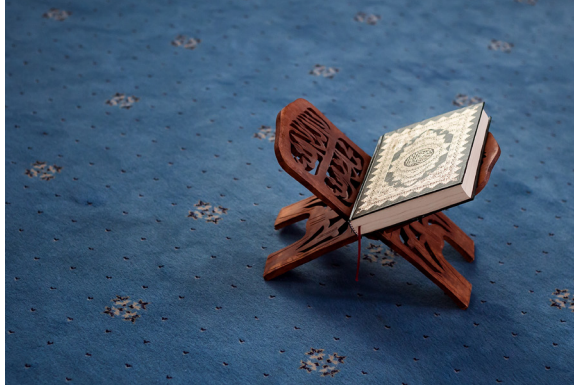
شخصي ارزونه

م	تعليمي موخه	د ارزونې کچه			
		نه	کمزوری	ښه	عالي
۱	آيا تا د انسان د وجود په اړه د پوښتنو ځوابونه وپېژندل؟				
۲	آيا ته کولی شې د اسلام معنا په ساده ډول تشرېح کړې؟				
۳	آيا ته اسلام ته د داخلېدو طريقه پېژنې؟				
۴	آيا ته د دوو گواهيانو په معنا پوهېږې؟				
۵	آيا ته کولی شې د دوو گواهيانو لازم څيزونه شرحه کړې؟				
۶	آيا ته د ايمان رکنونه (ستنې) پېژنې؟				
۷	آيا ته په الله تعالى د ايمان لرلو معنا شرحه کولی شې؟				
۸	آيا ته په ملاېکو د ايمان لرلو معنا شرحه کولی شې؟				
۹	آيا ته په رالېرلو شويو کتابونو د ايمان لرلو معنا شرحه کولی شې؟				
۱۰	آيا ته په پېغمبرانو د ايمان لرلو معنا شرحه کولی شې؟				
۱۱	آيا ته کولی شې د آخرت په ورځ د ايمان لرلو معنا شرحه کړې؟				
۱۲	آيا ته کولی شې په تقدير د ايمان لرلو معنا شرحه کړې؟				
۱۳	آيا ته پوهېږې چې دوه گواهيانې څنگه په سمه توگه تلفظ کړې؟				
۱۴	آيا ته پوهېږې چې نوی مسلمان څنگه خپل ايمان پياوړ کړې؟				
۱۵	آيا ته په زړه کې د اسلام له دين سره د مينې احساس کوي؟				

دویم فصل

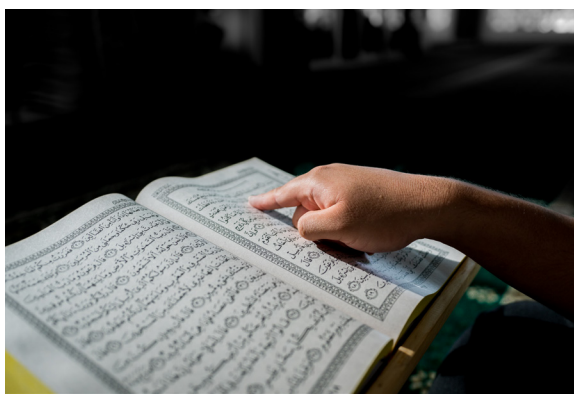
قرآن کریم

د فصل لوستونه:

۱ قرآن کریم وپېژنه

۲ د لنډو سورتونو تفسیر

لومړی لوست

قرآن کریم وپېژنه

پیلیزه

کله چې الله جل جلاله پېغمبران د هغوی د قومونو د بلنې لپاره راولېږل، نو دوی ته یې داسې معجزې ورکړې چې په وسیله یې خپل قوم ته د نبوت حق ثابت کړي، خو د پېغمبرانو معجزې د هغوی په مړینې سره پای ته رسېدلې، پداسې حال کې چې د اسلام د پېغمبر محمد - صلی الله علیه وسلم - لپاره الله تعالی ښکاره معجزه د هغه د قوم او د ټولو خلکو لپاره رالېږلې ده چې هغه (د الله غالب کتاب - قرآن کریم - دی) چې د ساتلو ذمه واري یې الله تعالی د هغه له مرگ نه وروسته هم کړې ده. او په دې لوست کې مونږ د قرآن کریم ځېني ادبونه او فضیلتونه پېژنو.

قرآن کریم څه شی دی؟

قرآن کریم د الله - تعالی - هغه کلام دی چې په خپل پېغمبر محمد - صلی الله علیه وسلم - یې نازل کړی دی، او هغه د الله - تعالی - وروستی رالېږل شوی کتاب دی، د هغه نه وروسته بل کتاب نشته.

د قرآن کریم د لوستلو فضیلت:

- پېغمبر صلی الله علیه وسلم فرمایلي: «چا چې د الله تعالی له کتاب څخه یو حرف ولوست، نو دې لره په دې باندې یوه ښکې ده، او یوه ښکې په لس چنده ده، زه نه وایم: (الم) یو حرف دی، بلکې الف حرف دی، لام حرف دی، او میم حرف دی». ترمذي په سننو کې په صحیح سند سره روایت کړی (۲۹۱۰ شمېره حدیث).
- او پېغمبر صلی الله علیه وسلم فرمایلي: «قرآن کریم ولولئ، ځکه چې دا به د قیامت په ورځ د خپلو لوستونکو لپاره سپارش کوونکی وي» مسلم په خپل صحیح کې روایت کړی (۸۰۴ شمېره حدیث).

نازل شوي کتابونه: دا هغه کتابونه دي چې الله تعالی په خپلو پېغمبرانو رانازل کړي دي. مسلمان په دې کتابونو باور لري او یقینا چې دا د الله تعالی لخوا نازل شوي دي، او دا چې الله تعالی پدې سره وینا کړې ده څرنگه چې د هغه د شان سره مناسب وي، او لدې کتابونو څخه ځېني دا دي: زبور: کوم چې په داود - علیه السلام - نازل شوی، تورات: کوم چې په موسی - علیه السلام - نازل شوی، انجیل: کوم چې په عیسی - علیه السلام - نازل شوی، او د زمانې په اوږدو کې په دې کتابونو کې تحریف او بدل شوي دي.

قرآن کریم د روح او عقل غذا ده:

قرآن کریم د انسانانو عقلونه او روحونه په برابر توګه مخاطب کړي، نو هغه عقل لدې لارو مخاطب ګرځولی:

■ د قضیو په اړه عقلي استدلال، الله تعالی فرمایلي: (که چېرې په دغو (ځمکه او اسمان) کې له الله تعالی نه پرته نور معبودان وی (نو) دواړه به خامخا وران شوي وو، نو الله د عرش مالک؛ پاک دی له هغو خبرو چې دوی یې بیانوي) (الأنبياء: ۲۲).

■ د عقل په کار اچوونې ته رابلل او همدارنګه په دلیلونو او معجزو کې فکر کول، الله تعالی فرمایلي: ﴿كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ﴾ (الله تعالی همداسې ستاسو لپاره آیتونه بیانوي د دې لپاره چې تاسو ښه فکر وکړئ) (البقرة: ۲۱۹).

■ د هغه چا بدي بیانول چې د عقل څخه استفاده نه کوي، او فکر پرې نه کوي، الله تعالی فرمایلي: ﴿أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ إِنْ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا﴾ (آیا ته گومان کوي چې په رښتیا د دوی زیاتره اوري، یا له عقل نه کار اخلي، دوی نه دي مګر په شان د څارویو بلکې دوی د لارې په لحاظ زیات ګمراه دي) (الفرقان: ۴۴).

او د دوی روحونه او احساسات د دې لارې نه په ګوته کوي:

■ د احساساتو څرګندول، او روښانه کول، او په ډیرو حالاتو کې د هغې انځورول، الله تعالی فرمایلي: ﴿وَمِنَ النَّاسِ مَن يَخْذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ﴾ (او په خلکو کې ځینې هغه څوک دي چې له الله نه غیر شریکان نیسي، له هغوی سره داسې مینه کوي لکه له الله تعالی سره د مینې په شان، او هغه کسان چې ایمان یې راوړی دی؛ له الله سره په مینه کې ډېر سخت (او کلک) دي) (البقرة: ۱۶۵).

■ د انساني احساساتو په اړه یادونه، او د هغې د ښه او بد پایلو بیان، الله تعالی فرمایلي: ﴿وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُمْ مَوَدَّةً لِلَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرُكَ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَسِيصَتٌ وَرُحَبَانَا وَأَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ﴾ (او خامخا لازما به ته له مومنانو سره په دوستۍ کې تر ټولو خلکو زیات نږدې هغه کسان مومي چې ویلي یې دي: مونږ نصرانیان یو، دا ځکه چې په دوی کې په رښتیا عبادت کوونکي عالمان او راهبان دي او دا ځکه چې واقعا دوی تکبر نه کوي) (المائدة: ۸۲).

■ دعوت کې په مهربانۍ او نرمۍ باندې امر، الله تعالی فرمایلي: ﴿ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَدِلْ لَهُم بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ﴾ (د خپل رب لارې ته په حکمت او ښکلي نصیحت سره بلنه کوه او له دوی سره په هغې طریقي سره مجادله (مباحثه) کوه چې هغه تر ټولو ښه وي) (النحل: ۱۲۵).

■ د احکامو په آیتونو کې ایماني معناوې شاملې دي، الله تعالی فرمایلي دي: ﴿كَذَلِكَ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلُ فَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ مِنْكُمْ﴾ (له دې نه مخکې تاسو هم همداسې وئ، بیا پر تاسو باندې الله تعالی فضل وکړ) (النساء: ۹۴).

■ د هغو کلبمو کارول چې په نفس باندې اثر کوي، او ریښتیني احساسات راپاروي، الله تعالی فرمایلي: ﴿أَلَا تُحِبُّونَ أَن يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ﴾ (آیا تاسې دا خوښ نه ګڼئ چې الله تعالی تاسې ته بخښنه وکړي) (النور: ۲۲).

او کله نا کله عقلي او روحي دواړه خطابونه په یو ایت کې سره یوځای کوي، د عقل سره مباحثه کوي او قناعت ورکوي، په عین وخت کې احساسات راپاروي، الله تعالی فرمایلي: ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ خَلْقٍ غَيْرِ اللَّهِ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّقُوا اللَّهَ﴾ (ای خلکو! تاسو د الله هغه نعمتونه یاد کړئ چې په تاسو شوي دي، ایا له الله نه غیر (بل) خالق شته، چې تاسو ته له اسمان او زمکې نه رزق درکوي؟ نشته هېڅ حق معبود مګر همدی دی، نو کوم اړخ ته تاسو ګرځولی کېږئ). (فاطر: ۳).

بحث وکړه

تا د اسلام نه مخکې کوم آیتونه مطالعه کړي؟ او په تا باندې یې اثر څرنگه و؟

قرآن کریم د ژوند تگلاره ده:

قرآن کریم د خلکو لپاره د هغوی د ژوند تگلاره جوړوي، او هغوی ته دهغوی حقونه او دندې بیانوي، او هغوی ته د هغوی حقونه او په هغوی چې څه لازم وي وربښايي، په خورا نرمۍ سره چې د هغه قانون د هر وخت او ځای لپاره مناسب وي.

قرآن کریم د الله تعالی کلام دی، هغه ذات چې ټول خلک یې پیدا کړي دي، او هغه په دوی باندې د دوې د ځانونو څخه هم ډیر خبر دی، او ډیر خبر دی په هغه څه چې دوی ته گټه او یا ضرر رسوي، لدې امله الله - تعالی - قرآن کریم - دټولو رالېږل شوو کتابونو روستی کتاب - د تگلارې کتاب گرځولی، کوم چې د خلکو لپاره د هغوی د ژوند تگلاره جوړوي.

او دا خبره د لاندې ټکو څخه څرگندېږي:

د درملنې پراخوالی: دا د انساني ژوند درملنه په دریو برخو کې کوي: شخصي، کورنۍ او ټولنیزه.

د هغه د موضوعاتو شمولیت: او هغه د عقایدو، عبادتونو، عادتونو، اجتماعي او مالي اړیکو، عقلي، احساساتي او بدني اړخونو، بین المللي اړیکو، د جنگ او سولې وختونو، او نورو ته شاملېږي.

انصاف: دا داسې کتاب دی چې په هر حال کې په عدل او انصاف باندې امر کوي، حتا د دښمنانو سره هم، او په هر شکل باندې د ظلم نه منع کوي.

پر مسلمان باندې لازمه ده چې د قرآن کریم تلاوت کولو او د هغه د احکامو یادولو باندې ټینګار وکړي

په قرآن کریم کې د پېغمبرانو کیسې:

قرآن کریم د پخوانیو پېغمبرانو او د هغوی د قومونو له کېسونو نه ډک دی، له آدم علیه السلام نه په پېل سره، او ورپسې نوح، هود، صالح، شعيب، ابراهيم، اسماعيل، اسحاق، يعقوب، موسی، عیسی علیهم السلام، او همدارنگه نور پېغمبران او رسولان. قرآن کریم د دوی کيسې د حکمتونو پر اساس ذکر کړي، چې ځېني يې دا دي:

- د دې خبرې بيان چې د ټولو پېغمبرانو دين يو دی، چې اساس يې د الله تعالی يووالی دی.
- د محمد - صلی الله علیه وسلم - تسلي او کلکوالی، د هغه سره چې خلکو څه کړي وو له هغه نه مخکې پېغمبرانو سره هم شوي وو.
- د مسلمانانو د تسلي لپاره چې دوی ته څه مصیبت او سختیاني رسېږي د الله تعالی عزتمندو بنده گانو ته د دوی نه مخکې رسېدلي دي.
- د دې څخه عبرت اخېستل، ځکه چې دا حقيقي او واقعي کیسې دي.

تمرین

د قرآن کریم له ځانگړتیاوو څخه:

د راتلونکو عبارتونو څخه یو عبارت په خپله مناسبه خانه کې د تړاو له مخه کېږدئ:

خپلو وینکو لره به سپارش کوي

د الله تعالی وينا

په دعوت کې په نرمۍ او مهربانۍ باندې امر کوي

د عقل څخه کار اخېستلو ته بلنه ورکوي

داسې الفاظ استعمالوي کوم چې په نفسونو کې اثر کوي

په نازل شوو کتابونو کې وروستی کتاب دی

پر محمد صلی الله علیه وسلم باندې رانازل شوی

قرآن کریم

د هغو مهمو موضوعاتو له جملې څخه چې په قرآن کریم کې تحلیل شوي دي:

- د الله تعالی پر یووالي باندې بحث او هغه سره د شرک کولو رد.
- د کایناتو په اړه وینا کول د هغه د جوړوونکي په ښه جوړونې باندې دلالت کوي.
- د قرآن کریم کېسې د عبرت او پندونو نه ډکې دي.
- د پیدایښت د پیل او له مرګ وروسته د خلکو د راژوندي کیدو او د هغوی د عملونو د بدلې ورکولو په اړه وینا.
- د مومنانو لپاره د روزنې او قانون جوړونه.

قرآن کریم په مسابلو کې د عقلي استدلال له لارې عقل ته خطاب کوي.
سم ☐ ناسم ☐

۱

الله تعالی ولې قرآن کریم نازل کړی؟

۲

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

دا ویب سایټ وگوره «alnaba.ws» بیا ځینې هغه دلیلونه بیان کړه چې د قرآن کریم په ریښتنولۍ او د هغه په اثبات دلالت کوي، او د هغه د معجزو ځینې اړخونه په گوته کړه.

۳

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

الله تعالی قرآن کریم رانازل کړی دی په:

أ) ټولو پېغمبرانو. ☐ ب) محمد ﷺ. ☐

۴

دويم لوست

د لنډو سورتونو تفسير

پيليزه

الفاتحه سورت د قرآن لوی او ستر سورت گڼل کېږي، او رسول الله صلى الله عليه وسلم په ډيرو احاديثو کې د هغې په فضيلت او عظمت ټينگار کړی، دا هغه سورت دی چې هر مسلمان يې بايد په يادو حفظ کړي، ځکه چې دا يوازینی سورت دی چې بايد په هر لمانځه کې يې تلاوت وشي، او په دې لوست کې به لدې سورت سره آشنا شو، آياتونه به يې حفظ کړو او معناوې به يې زده کړو، او همدارنگه به د قرآن کریم يو شمير لنډ سورتونه زده کړو کوم چې سترې معناوې لري.

د سورت معنا:

د سورت معنا:

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ د قرآن کریم لوستل د الله تعالی په نوم سره پېلوم او د هغه نه مرسته غواړم، (الله) په حقه سره د بنده گۍ حقدار، د عامې مهربانۍ په ځانگړتيا سره ياد شوی چې ټولو مخلوقاتو ته شامله ده، او په خپلو مومنانو بنده گانو خاص مهربان دی.

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ (ټول ثنا او صفت خاص الله تعالی لره دي چې پالونکی د ټولو مخلوقاتو دی). د الله تعالی ستاينه کول د هغه په بشپړو صفتونو سره، او د هغه په نعمتونو سره په ټولو خلکو، نو يوازې هغه د هر ډول ستاينې حقدار دی، او هغه د ټولو مخلوقاتو پالونکی دی، کوم چې يې د نشت څخه پيدا کړي دي، او د هغوی د چارو سمبالونکی دی، او د هغوی د حالاتو سموونکی دی.

﴿الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ﴾ (عام مهربان دی، خاص مهربان دی).

الرحمن: د ټولو مخلوقاتو لپاره په عامه مهرباني سره یاد شوی دی، او **الرحیم:** د مومنانو لپاره په خاصه مهرباني یاد شوی دی.

﴿مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ﴾ (څښتن دی د ورځې د بدلې) د قیامت د ورځې څښتن دی، چې د عملونو د حساب او په هغې د بدلې ورکولو ورځ ده.

﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾ (خاص ستا بنده گي کوو او خاص ستا څخه مرسته غواړو) ربه یوازې ستا بنده گي کوو، او یوازې خاص ستا نه په ټولو چارو کې مرسته غواړو، ځکه چې د ټولو چارو واک ستا په لاس کې دی.

﴿أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ﴾ (مونږ ته سمه نېغه لاره وښايه) مونږ ته د سمې لارې ښودنه وکړه، او مونږ په هغې باندې کلک کړه تر هغه چې تا سره مخ شو، او هغه اسلام دی، هغه ښکاره لاره چې ستا خوښۍ او جنتونو ته رسوونکې ده.

﴿صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ﴾ (لاره د هغو کسانو چې تا په هغوی باندې نعمت کړی، نه لاره د هغو کسانو چې په هغوی باندې غضب کړی شوی او نه (لاره) د گمراهانو). او دا لاره د هغو خلکو ده چې تا په هغوی باندې پېرزوینه کړې له پېغمبرانو او د هغوی له ملگرو څخه او هغه څوک چې د هغوی په لاره تللي، نو خاص هغوی د هدایت او استقامت خاوندان دي.

او مونږ د هغه چا د لارې نه لرې وساته چې تا په هغوی باندې غضب رانازل کړی، ځکه چې هغوی حق پېژندلی خو عمل یې پرې نه دی کړی، او د گمراهانو له لارې نه؛ کومو چې د ناپوهۍ له وجې د حق لاره نه ده پېژندلې.

بحث وکړه

د سورت فاتحې د یادولو لپاره مرستندویه وسپلې څه دي؟

.....

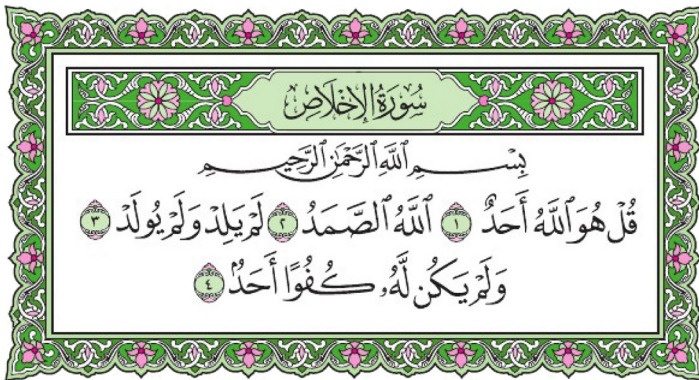
.....

د اخلاص سورت:

د سورت معنا:

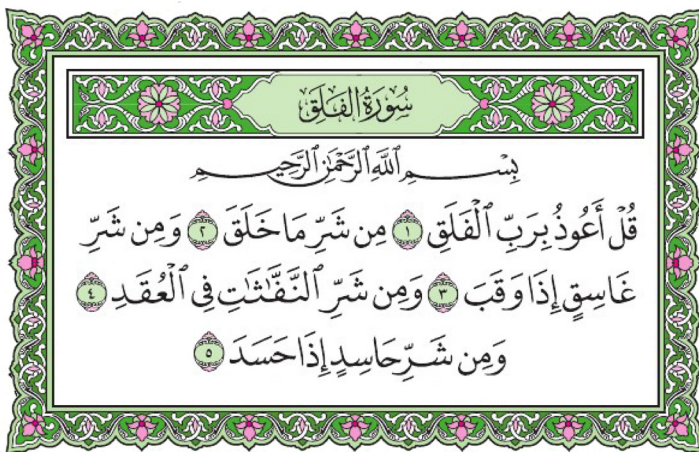

﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾ (١) (ته دوی ته) ووايه (ای نبی) ! الله تعالى یو دی ته ووايه -ای پېغمبره- چا چې ستا نه ستا د رب د ځانگړتیاو پوښتنه وکړه: هغه الله تعالى دی په الوهیت او ربوبیت کې یوازې دی، د هغه نه غیر بل څوک د بنده گۍ حقدار نشته.

﴿اللَّهُ الصَّمَدُ﴾ (٢) (الله تعالى بې نیازه دی) او هغه الله تعالى دی؛ په خپلو صفتونو کې پوره -ذات- دی، او دا هغه ذات دی چې خلک یې د خپلو حاجتونو د پوره کولو لپاره رابولي او هغه د دوی نه بې نیازه دی.

﴿لَمْ يَكِدْ وَلَمْ يُولَدْ﴾ (٣) (نه د چا نه پیدا دی او نه ترې څوک پیدا دي) او هغه الله تعالى دی چې اولاد ورلره نشته، نه زوی او نه لور، او نه ورله مور او پلار شته.

﴿وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ﴾ (٤) (او نه ورله څوک سیال او برابر شته) هغه په خپل مخلوق کې هیڅ مشابهت نلري، نه په ذات کې، نه په نومونو کې، نه په صفاتو کې او نه په کړنو کې.

الفلق سورت:

د سورت معنا:

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ﴾ (١) ووايه (ای پېغمبره): زه پناه نیسم په رب د سبا پورې ته ووايه -ای پېغمبره-: پناه غواړم په الله تعالى پورې چې رب د سبا دی، او هغه د سبا راختل دي.

﴿مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ﴾ (٢) د شر د هغه څه نه چې پیدا کړي یې دي د شر د ټولو مخلوقاتو نه چې الله تعالى پیدا کړي دي، هغه چې مونږ یې وینو او هغه چې نه یې وینو.

﴿وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ﴾ (٣) او د تیارې شپې د شر نه کله چې راخوړه شي او د شپې د شر نه کله چې یې تیاره راخوړه شي، او په دې کې چې کوم شرونه او ضرر رسوونکي څیزونه دي.

الغسق: د شپې تکه توره تیاره.

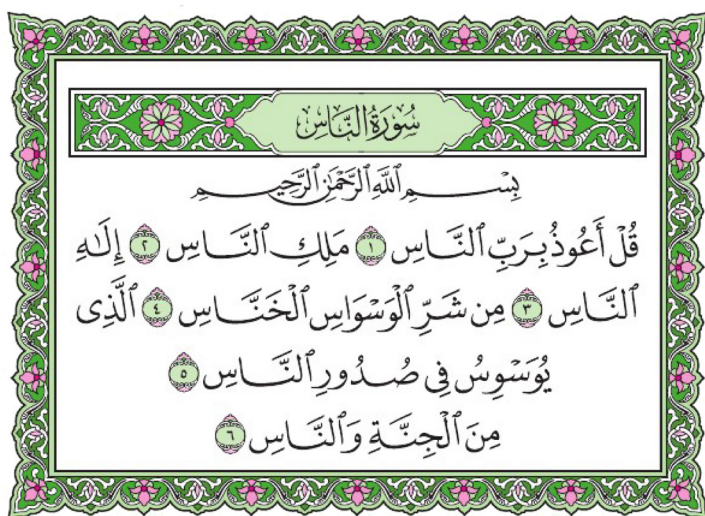
الفلق: د سبا راختل.

﴿وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ﴾ او د شر د هغو (جادوگرو) ښځو نه چې په غوتو کې پوکي وهونکي دي او د شر د هغو جادوگرو ښځو څخه کومې چې په غوتو کې پوکي کوي کله چې د جادو کړنې ترسره کوي.

﴿وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ﴾ او د شر د کینه کوونکو نه کله چې کینه ښکاره کړي. او د شر د کینه کوونکي نه کوم چې د يو چا نه د نعمت د لرې کولو هيله کوي، او هغه ته ضرر ورسېږي.

الناس سورت:

د سورت معنا:

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ﴾ ووايه (اې پېغمبره): زه پناه غواړم په رب د خلکو پورې. ته ووايه -اې پېغمبره-: پناه وړم الله تعالى ته چې پالوونکی د خلکو دی، يوازې همدا په هر شي قادر دی.

﴿مَلِكِ النَّاسِ﴾ د خلکو پادشاه او څښتن دی. د ټولو خلکو پادشاه دی، د هغوی په ټولو چارو کې تصرف کوونکی دی.

﴿إِلَهِ النَّاسِ﴾ د خلکو حقيقي معبود دی. د ټولو خلکو حقيقي معبود دی، د هغه نه پرته دوی لره بل څوک د بنده گي حقدار نشته.

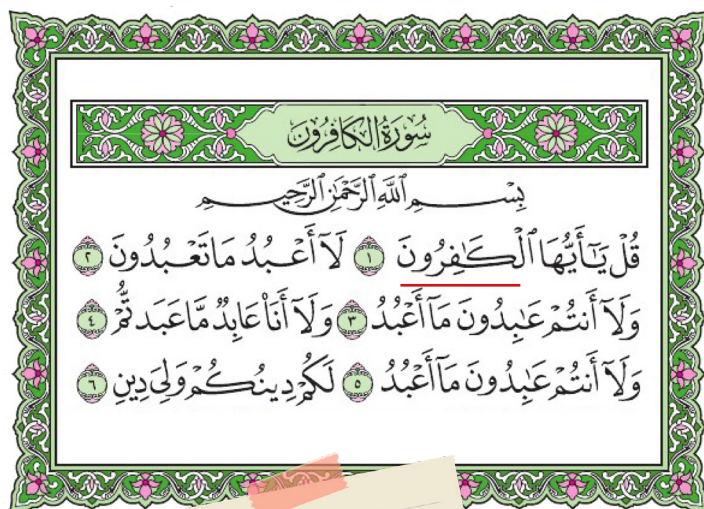
﴿مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ﴾ د شر د وسوسې اچوونکي، پتېدونکي نه. د شيطان د ضرر نه کوم چې دوی ته د غفلت په وخت کې وسوسې وراچوي، او کله چې الله تعالى يادوي نو بيا دا کار نشي کولی.

﴿الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ﴾ هغه چې د خلکو په سېنو کې وسوسې اچوي. هغه چې د خلکو په سېنو کې غلط فکرونه اچوي، او د هغوی په احساساتو او فکرونو لوبې کوي.

﴿مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ﴾ له پېريانو او انسانانو څخه. د انسي او جني شيطانانو څخه.

الکافرون سورت:

د سورت معنا:

کافر: هغه چا ته ویل کېږي چې د (الله تعالی) د توحید گواهي یې نه وي ورکړې او د محمد - صلی الله علیه وسلم - د پیغمبرۍ تابعداري یې نه وي کړې.

﴿قُلْ يَتَايَهَا الْكَافِرُونَ﴾ (۱) (ای پیغمبره!) ته (دوی ته) ووايه: ای کافرانو. ای -پیغمبره- ته هغو کسانو ته ووايه چې په الله تعالی او د هغه پر رسول یې کفر کړی: ای په الله تعالی باندې کفر کوونکو.

﴿لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ﴾ (۲) زه د هغو (شیانو) عبادت نه کوم چې تاسو یې کوئ. زه د هغو باطلو خدایانو بنده ګي نه کوم چې تاسو یې کوئ، لکه بتان او داسې نور.

﴿وَلَا أَنْتُمْ عِبِدُونَ مَا أَعْبُدُ﴾ (۳) او نه تاسو د هغه ذات بنده ګي کوئ چې زه یې کوم. او نه تاسو د هغه حقدار پرودگار بنده ګي کوئ کوم چې زه یې کوم، او هغه یوازې د بنده ګي حقدار دی..

﴿وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدْتُمْ﴾ (۴) او نه زه د هغه شي بنده ګي کوم چې تاسو یې بنده ګي کړې ده. او نه زه د هغو باطلو خدایانو بنده ګي کوم چې تاسو یې بنده ګي کوئ..

﴿وَلَا أَنْتُمْ عِبِدُونَ مَا أَعْبُدُ﴾ (۵) او نه تاسو بنده ګي کوونکي یاست د هغه ذات چې زه یې بنده ګي کوم. او نه تاسو د هغه حق پروردگار بنده ګي کوئ کوم چې زه یې بنده ګي کوم، او هغه یوازې د بنده ګي حقدار دی.

﴿لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ﴾ (۶) ستاسو لپاره ستاسو دین دی او زما لپاره زما دین دی. ستاسو لپاره ستاسو دین دی کوم چې تاسو پرې یاست، او زما لپاره زما هغه دین دی چې ما رانېولی.

بحث وکړه

سورت اخلاص او کافرون په کومو موضوع ګانو تاکید کړی؟

.....

.....

.....

.....

.....

الکثر سورت:

د سورت معنا:

﴿إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ﴾ ۱ ﴿بیشکه

مونږ تا ته کثر درکړی. ای پېغمبره مونږ تا ته ډیر خیر درکړی چې هغه لره هېڅ حساب او شمیرل نشته په دنیا او آخرت کې، او د دې خیر له جملې څخه په جنت کې د کثر نهر دی.

﴿فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ﴾ ۲ ﴿نو ته د خپل رب لپاره لمونځ او

قرباني کوه. نو ته دې خپل رب ته لمونځ او قرباني خاص کړه، او یوازې د هغه بنده گې وکړه چې هغه لره هېڅ شریک نشته، او یوازې د هغه په نوم قرباني وکړه چې یوازې دی او هغه لره هېڅ شریک نشته، او د هغه شکر ادا کړه چې هغه تا ته عزت او خیر درکړی.

﴿إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ﴾ ۳ ﴿بیشکه ستا دینمن هم هغه بې بنیاده (بې اولاده) دی. بیشکه ستا سره

حسد کوونکی او ستا د حق دین سره حسد کوونکی، همدغه کمزوری، ذلیل، د خلکو نه هیر شوی او د خیر نه محروم دی.

العصر سورت:

د سورت معنا:

﴿وَالْعَصْرِ﴾ ۱ ﴿قسم دی په عصر (مازېگر، یا

زمانه). الله تعالی په زمانه او وخت باندې قسم کړی په کوم کې چې د انسانانو حرکتونه واقع کېږي، د خیر او شر څخه.

﴿إِنَّ الْإِنْسَانَ لِفِي خُسْرٍ﴾ ۲ ﴿

بیشکه انسان په تاوان کې دی. بیشکه انسان په تاوان او هلاکت کې دی.

﴿إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَّصَوْا بِالصَّبْرِ﴾ ۳ ﴿

غیر له هغو کسانو نه چې ایمان یې راوړی او نېک عملونه یې کړي، او یو بل ته یې د حق دین وصیت کړی، او یو بل ته یې د صبر وصیت کړی. مگر هغه کسان چې په الله تعالی یې ایمان راوړی او نېک عملونه یې کړي، او ځېنو یې نورو ته د حق قبولولو او په هغه باندې د کلک پاتې کېدلو وصیت کړی، او په دې باندې د صبر کولو وصیت یې کړی.

شانئک: یعنې هغه څوک چې تا بد گڼي، او ستا د حق دین سره کینه کوي.

شخصي ارزونه

م	تعليمي موخه	د ارزونې کچه			
		نه	کمزوری	ښه	عالي
۱	آيا ته کولی شې دا شرحه کړې چې قرآن کریم څه شی دی؟				
۲	آيا ته کولی شې د قرآن کریم او زنده گۍ ترمنځ تړاو باندې فکر وکړې؟				
۳	آيا ته پوهېږې چې الله تعالی په قرآن کریم کې ولې د پیغمبرانو کېسې ذکر کړي؟				
۴	آيا ته د سورت فاتحې لنډه معنا باندې پوهېږې؟				
۵	آيا ته د سورت اخلاص لنډه معنا باندې پوهېږې؟				
۶	آيا ته د سورت الفلق په لنډه معنا باندې پوهېږې؟				
۷	آيا ته د سورت الناس په لنډه معنا باندې پوهېږې؟				
۸	آيا ته د سورت الکافرون په لنډه معنا باندې پوهېږې؟				
۹	آيا ته د سورت الکوتر لنډه معنا باندې پوهېږې؟				
۱۰	آيا ته د سورت العصر په لنډه معنا باندې پوهېږې؟				
۱۱	آيا ته سورت الفاتحه سم لوستلی شې؟				
۱۲	آيا ته وتوانیدې چې سورت فاتحه حفظ کړې؟				
۱۳	آيا سورت اخلاص په سمه توگه لوستلی شې؟				

م	تعليمي موخه	د ارزونې کچه			
		نه	کمزوری	ښه	عالي
۱۴	آيا ته وتوانيدې چې سورت الاخلاص حفظ کړې؟				
۱۵	آيا سورت الفلق په سمه توگه لوستلی شې؟				
۱۶	آيا ته وتوانيدې چې سورت الفلق حفظ کړې؟				
۱۷	آيا ته وتوانيدې چې سورت الناس په سمه توگه ولولې؟				
۱۸	آيا ته وتوانيدې چې سورت الناس حفظ کړې؟				
۱۹	آيا سورت الکافرون په سمه توگه لوستلی شې؟				
۲۰	آيا ته وتوانيدې چې سورت الکافرون حفظ کړې؟				
۲۱	آيا سورت کوثر په سمه توگه لوستلی شې؟				
۲۲	آيا ته وتوانيدې چې سورت الکوثر حفظ کړې؟				
۲۳	آيا سورت العصر په سمه توگه لوستلی شې؟				
۲۴	آيا ته وتوانيدې چې سورت العصر حفظ کړې؟				
۲۵	کوم سور تونه دې چې لوستلې دي، آيا د هغوې معناوې احساسوې؟				

درېم فصل

عبادتونه

د فصل لوستونه:

٧ زکات	٤ غسل	١ بنده گي
٨ روژه	٥ ځيني هغه حکمونه دي چې مسلمانې
بښځې لپاره ځانگړي دي	٢ پاکوالی
٩ حج	٦ لمونځ	٣ اودس

بنده گي

پيليزه

مسلمان په خپل ژوند کې يو شمېر عبادتونه کوي چې د هغې له لارې خپل خالق ته نږدې کېږي، او دا ټول عبادتونه د الله عزوجل د لويې او يوازې هغه ته د عاجزۍ لپاره دي پرته له نورو څخه، او څومره چې د مسلمان په زړه کې د الله تعالی درناوی وي همغومره يې اثر په بنده گي کې ښکاره کېږي، او رېښتنی مسلمان هغه دی چې د هغه ټوله زنده گي، چارې، خوب او تفريح ټول خاص د الله تعالی د رضا لپاره وي، د الله تعالی د دې وينا مطابق: ﴿قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ ته ووايه: بېشکه زما لمونځ او زما قرباني او زما ژوند او زما مرگ خاص د الله تعالی لپاره دی. ﴿لَا شَرِيكَ لَهُ، وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ﴾ هغه لره هېڅ شريک نشته، او ماته د همدې (توحيد) حکم شوی دی او زه تر ټولو مسلمانانو اول يم. (الانعام: ۱۶۲-۱۶۳) او په دې لوست کې به مونږ د عبادت معنا، ډولونه، د قبلېدو شرطونه، او درجې يې وپېژنو.

د عبادت معنا:

عبادت: دا هغه عملونه دي کوم چې الله تعالی روا کړي تر څو مسلمان پرې هغه ته ځان نږدې کړي، او په دې کې ټول عملونه او ويناوې شاملې دي کومې چې الله تعالی خوښوي، که هغه ښکاره وي؛ لکه بدني عبادتونه، لکه: لمونځ او حج، يا که ښکاره نه وي؛ لکه د زړه عبادتونه لکه: د الله تعالی محبت، وېره او اميد او نور د زړه عبادتونه. او بنده کولای شي خپل عادتونه په ښه نيت سره په عبادت بدل کړي. که د الله تعالی عبادت ته د ځواکمن کېدو په نيت خوراک، څښاک او خوب وکړي، نو په دې سره ورته ثواب ورکول کېږي.

د عبادت ډولونه:

عبادتونه مختلفو ډولونو باندې تقسیمېږي:

د زړه عبادتونه

بدني عبادتونه

د پرېښودلو عبادتونه

امېد: هغه د الله تعالی په فضل خوشحالېدل، او د هغه د احسان او ورکولو طمع کول، په داسې حال کې چې هڅه کول او په الله باندې ښه توکل کول. عاجزي: دا هغه شکل دی چې روح پکې آرام وي او ذهن پکې د عبادت په وخت کې نه گډوډېږي، لکه لمونځ او اغېز یې د غږو په ارامتیا کې څرگندېږي.

مسلمان یې په خپل زړه سره کوي، لکه: مېنه، ویره، امید او عاجزي.

چې مسلمان یې په بدن سره کوي، لکه: زکات او حج.

مسلمان خپل رب ته د حرامو په پرېښودلو سره ځان نږدې کوي، لکه: د شرابو او زنا پرېښودل، او یا په ځېنو وختونو کې ځېنې مباح کارونه پرېښودل، لکه په روژه کې خوراک او څښاک پرېښودل.

د عبادتونو د قبلېدو شرطونه:

د عبادت د قبلېدو لپاره دوه شرطونه لازم دي:

لومړی: الله تعالی ته اخلاص کول، نو مسلمان د شرک او ریا پرته یوازې الله تعالی ته د نږدې کیدو لپاره عبادت کوي.

دویم: د الله تعالی له قانون سره سمون، نو مسلمان عبادت په هغه ډول کوي لکه څرنگه چې الله تعالی روا کړی، او لکه څرنگه چې رسول الله صلی الله علیه وسلم کړی دی.

بحث وکړه

ریا کار سپی الله ته د اخلاص په پرېښودلو سره څه دلایله ورکوي؟

د عبادتونو درجي (مرتبې):

عبادت مختلفې درجې دي: ځېنې يې:

هغه دي چې په هر مسلمان باندې واجب دي، لکه: لمونځ. او ځېنې يې هغه دي چې په ځېنو مسلمانانو باندې واجب دي: لکه: زکات، نو دا يوازې په مالدارو فرض دی. او د ځېنو: کول يې مستحب دي خو واجب نه دي، لکه: د لمانځه نه وروستو دعاگانې او ذکر.

په هر مسلمان باندې واجب دي:

د لاندې عبادتونو څخه هر یو عبادت په خپله مناسبه ځانه کې کېږي. د هغه د مرتبې په اساس په اسلام کې:

د سهار اذکار

د ماښگر لمونځ

حج

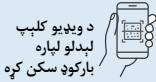
مور او پلار سره
نېکي کول

زکات

دوژه رمضان

په ځېنو مسلمانانو باندې واجب دي:

مستحب دي او واجب نه دي:

٢

○ **فاسم**

دويم لوست

پاکوالی

پیلیزه

اسلام پاکوالی او نظافت ته بلنه کوي، او په دې یې ټینگار کړي چې مسلمان باید د خپل ځان پاکوالی په پام کې ونیسي، او دا مسئله یې د دین له نځینو څخه ګرځولی، او د ډېرو عبادتونو صحت یې د مسلمان له پاکوالي سره تړلی، او دا د مسلمان د ځانګړتیاوو څخه دي؛ له هغو ځانګړتیاوو څخه چې مسلمان پرې د نورو څخه توپیر کېږي، او په دې لوست کې به مونږ د پاکوالي معنا، ډولونه او په دې اړه ځینې احکام زده کړو.

د پاکوالي معنا:

پاکوالی

او د پلټیانو لړۍ کول

دا هغه پلټ شیان دي چې شریعت یې د لړۍ کولو او د هغه د پاکولو امر کړی، لکه تش او ډک اودس ماتي.

د بې اودسۍ په لړۍ کولو سره

بې اودسي د هر هغه شي لپاره یو شرعي صفت دی چې په غړو کې ورګډیږي او له امله یې پاکوالی لري کېږي.

الله تعالی ته بنده ګي کول

دا د یو کار قصد کول دي الله تعالی ته د تابعدارۍ او نزدېکت په نیت.

اضافي مطالعه

د کتاب د
ډاونلوډولو لپاره
بارکود سکین کړه.

د طهارت د احکامو په اړه د لا زیاتو معلوماتو لپاره (اسلام کې پاکوالی) کتاب ولولئ، چې په څو نړیوالو ژبو (اصول پلورنځي) کې شتون لري.

د پاکوالی ډولونه:

پاکوالی دوه ډولونه باندې ویشل کیږي:

معنوي پاکوالی

او دا د مؤمنانو په حق کې له شرک، حسد، کینې او داسې نورو قلبي ناروغيو څخه د زړه پاکوالی دی، او دا پاکوالی لکه د بدن د پاکوالي په څېر مهم دی؛ بلکه دا ناشونې ده چې د بدن شرعي پاکوالی د شرک د نجاست په شتون کې پاتې شي - الله تعالی فرمایلي دي: ﴿إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ﴾ [التوبة: ۲۸] {یقیناً چې مشرکان نجس دي}.

د غسل نه مراد: په اوبو سره د ټول بدن وېنځل دي.

حسي پاکوالی یا په اوداسه او یا په ځان وینځلو سره کېږي

حسي پاکوالی

د نجاستونو له لیرې کولو او د (نجاستونو د) ځای له پاکولو څخه یې عبارت دی او د هغه لاملونو له منځه وړل دي چې د لمانځه مانع گرځي؛ او دا د بدن د ځینو برخو په مینځلو او یا د ټول بدن په مینځلو سره کیږي.

د اوداسه څخه مراد: د بدن د ځینو غړو وېنځل دي په اوبو سره.

په پاکوالي کې پاکې اوبه استعمالېږي، لکه د دریابونو، سیندونو، کوهیانو (څاگانو)، او یا نورې هغه اوبه چې پلیټي ورسره نه وې یوځای شوي. نجاسة.

د پاکوالي اړوند ځېنې حکمونه:

- اصل په شیانو کې پاکوالی دی، او د یو شي په پليټۍ باندې تر هغه وخته حکم نشي کېدلی تر څو چې یې شریعت په ناپاکۍ حکم نه وي کړی.
- د بدن او یا جامو په پاکوالي کې د پليټۍ لرې کولو لپاره په اوبو او یا کوم بل پاکوونکي شي باندې بسنه کوي.
- کله چې انسان د حاجت رفع کولو لپاره حمام ته ننوځي، نو غوره دا ده چې د تش اودس ماتي او ډک اودس ماتي ځایونه په اوبو سره پاک کړي، او دا هم جایز ده چې په تشناب کاغذ، او یا بل پاکوونکي شي سره یې پاک کړي.

بحث وکړه

د یو مسلمان د پاکوالي او شخصي حفظ الصحې په اړتیا باندې ټینګار په څه باندې دلالت کوي؟

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

سم ځواب غوره کړئ:

د پاکوالي معنا:

۱

○ (أ) د بې اودسې لړې کول.

○ (ب) د پليټۍ لړې کول.

○ (ج) ټول سم دي.

په اوبو سره د ټول بدن مينځلو ته وايي:

۲

○ (أ) اودس.

○ (ب) غسل.

○ (ج) تيمم.

پاکوالي عموماً دوه ډولونه لري؛ هغه دا دي:

۳

○ (أ) حسي او معنوي پاکوالی.

○ (ب) اودس او تيمم.

○ (ج) اودس او غسل کول.

دریم لوست

اودس

پیلیزه

اودس په اسلام کې خپل ارزښت د فرضي لمانځه سره د نژدې تړاو له امله لري چې د اسلام تر ټولو لویه نخبه ده، او له همدې امله باید مسلمان یې په یادولو او په سمه توګه ادا کولو باندې ټینګار وکړي، او په دې لوست کې به مونږ د اودس په معنا، د هغه واجبونکي شيان، د هغه ماتوونکي شيان، او سمه طریقه وپېژنو.

د اودس معنا:

اودس: په ځانګړې طریقه سره د مخ، لاسونو، او پښو مېنځل، او د سر مسح کول دي.

د اودس واجبات:

د اوداسه واجبونکي هغه کارونه دي چې اودس ورته شرط دی، او کله چې یې اودسه شي دا شيان پرې حرامېږي، او هغه دادي:

۳ د قرآن کریم
لمس کول

۲ د کعبې شریفې
طواف

۱ لمونځ

بې اودسي: په انسان کې یو معنوي صفت دی چې انسان د لمانځه نه منع کوي مخکې لدې نه چې ځان پاک کړي او دا د پلټنې په څیر محسوس څیز نه دی، او دا - بې اودسي - په دوه ډوله دي، یو یې هغه ده چې مسلمان باندې لازم دی چې د هغه د لرې کولو لپاره اودس وکړي، او بل یې پرته له غسل څخه نه لرې کیږي.

څرنگه اودس وکړو؟

مسلمان چې د اودس کولو اراده وکړي باید لاندې کارونه وکړي:

۱

په زړه کې دې
د اوداسه نیت
وکړي، او ودې
وايي: «بسم الله».

۲

دواړه لاسونه دې په اوبو پرمېنځي،
شروع دې د ښي لاس څخه وکړي.

۳

خولي ته په اوبو اچولو سره دې
هغه پاڼه کړي، بيا دې اوبه په خوله
کې وخوځوي، بيا دې يې بېرته
راوغورځوي، او دې ته مضمضه وايي.

۴

پوزه دې په اوبو اچولو سره پاکه
کړي داسې چې اوبه پورته کش
کړي، بيا دې بېرته د هوا سره
راوباسي.

۵

ټول مخ دې ووپنځي، او مخ په اوږدوالي سره د تنډې د
وېښتانو د راختلو له ځای نه تر د زړې د لاندې برخې پورې
دی، او د زېږې سره که چېرته ئې وي، او په پلنوالي سره د
يو غوږ نه تر بل غوږ پورې.

۶

لاسونه دې د گوتو له سرونو نه څخه تر څنگلو پورې
ومېنځي، شروع دې د ښي لاس څخه وکړي.

۷

خپل لاسونه دې په اوبو سره لامده
کړي، بيا دې پرې په خپل سر مسح
وکړي، د مخې طرف نه دې شروع
وکړي شاته دې يې بوځي، بيا دی
يې بېرته مخې ته راولي.

۸

د شهادت گوتي دې په خپلو
غوږونو کې دننه کړي، او د غوږونو
شا دې په خپلو غټو گوتو سره
مسحه کړي.

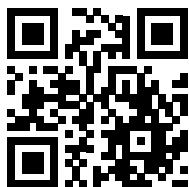
۹

خپلې پښې دې د پرکو (ښنگرو)
سره ومېنځي، او دا هغه دوه
هډوکي دي کوم چې د پښې په
مفصل کې نېغ راوتلي، او په ښي
پښې دې شروع وکړي.

اضافي مطالعه

د اودس کولو څرنگوالي په اړه
دا فلم وگورئ چې د اصول مرکز
لخوا چمتو شوی دی.

د ویدیو کتلو لپاره دا
بارکود سکین کړئ

د اوداسه د اندامونو د مېنځلو شمېر:

په اوداسه کې سنت طریقه دا ده چې هر یو اندام دې درې ځلې
ومېنځي مگر د سر او غوړونو مسحه کول یو ځل دي، او د هر اندام
یو ځل مېنځل هم روا دي په دې شرط چې پوره یې ومېنځي.

د اوداسه ماتوونکي شيان:

اودس د څلورو شيانو نه په یو سره ماتېږي:

- د دوو لارو څخه د څه شي وتل، لکه: باد، تشې متيازې، یا ډکې
متيازې، یا مني او یا هغه لوندوالی چې د شهوت د وجې نه
راووځي.
- د خوب یا نشې په وجه د عقل تلل.
- بغير د پردې څخه د اندام مخصوصه لمس کول.
- د اوبښ غوښه خوړل.

بحث وکړه

د اودس زده کولو او په سمه توګه د پلي کولو لپاره ځېني وسېلې وشمېره؟

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

زه کوم وخت باید دویم ځلي اودس وکړم؟

کله چې مسلمان اودس وکړي نو اصل دا دی چې د هغه اودس پاتې کېږي تر څو هغه څه ونه کړي چې د هغه په وجه اودس کول پرې واجبېږي، کوم چې مخکې تیر شو..

تمرین

د هغه لپاره د اودس کول شرط دی:

د راتلونکو عبارتونو څخه یو عبارت په مناسب ځای کې د تړاو له مخې کېږدئ:

د قرآن شریف
لمس کول

د تشو متيازو
وتل

لمونځ

خوب

په شهوت
سره د اندام
مخصوصه لمس
کول

د کعبې
نه طواف

د اوښ غوښه
خوړل

اودس ماتوونکي شيان:

په جورابو باندې مسحه كول:

كله چې اودس كوونكې جورابې دواړو پښو ته اغوستې وي، نو هغه لره جايز دى چې د پښو په ښكاره برخه په خپلو لمدو لاسونو سره مسحه كړي، او د پښو مينځلو لپاره د هغې وېستلو ته ضرورت نشته، او د دې لپاره درې شرطونه دي:

دريم

د مسح كولو موده بايد د اوسېدونكي (مقيم) لپاره د (۲۴ ساعتونو)، او د مسافر لپاره د (۷۲ ساعتونو) څخه زياته نه وي.

دويم

جورابې بايد پښه د پركو سره پټه كړي.

لومړى

بايد جورابې يې په اودسه باندې اغوستې وي.

په جورابو باندې د مسحې وخت د اولې مسحې نه شروع كېږي.

۱

د اوداسه راتلونکي کارونه ترتيب کړئ پيل يې له اول نه وکړه:

- ☐ (أ) د سر مسح.
- ☐ (ب) خولې ته اوبه اچول.
- ☐ (ج) د مخ مېنځل.
- ☐ (د) د غوړونو مسح کول.
- ☐ (ه) د پښو مېنځل.
- ☐ (و) د لاسونو مېنځل.

۲

د راتلونکو عبادتونو څخه هغه په نڅېنه کړئ چې اودس کول ورته شرط دی:

- ☐ (أ) لمونځ.
- ☐ (ب) روژه.
- ☐ (ج) د قرآن کریم لمس کول.
- ☐ (د) اذان.
- ☐ (ه) طواف.

۳

سم ځواب په نڅېنه کړئ:

په لنډه توګه د اودس د ماتوونکو شيان وشميرئ:

- ☐ (أ) ۲
- ☐ (ب) ۳
- ☐ (ج) ۴

خلورم لوست

غسل

پیلیزه

ځېني داسې حالتونه شته چې يوازې اودس پکې بسنه نه کوي، بلکې غسل پکې هم لازمېږي، پدې لوست کې به مونږ د غسل معنا، د لازمېدو اسباب او طريقه وپېژنو.

د غسل معنا:

غسل: له لويې پليټۍ څخه د پاکوالي په نيت په اوبو سره د ټول بدن وينځل دي.

څرنگه غسل وکړو؟

په غسل کې د ټول بدن وينځل په اوبو سره او خولې او پوزې ته اوبه اچول اړين دي، نو کله چې يو مسلمان دا کار وکړ، هغه د لويې پليټۍ نه پاک شو.

لويه پليټي: دې ته وايي چې د هغې د لرې کولو لپاره غسل کول اړين دي او يوازې اودس بسنه نه کوي او دا څو ډولونه لري:

۱. جنابت: د سړي او ښځې هغه حالت دی چې په دواړه جماع (کوروالي) وکړي، او يا که د چانه پرته وي.
۲. حيض: هغه مياشتنۍ وېنه ده چې له ښځې نه ځي.
۳. نفاس: هغه وېنه ده چې د ماشوم له زېږيدلو نه وروسته د ښځې د رحم (بچه دانې) څخه وځي.

د پوره غسل طریقه:

کله چې یو مسلمان د پوره غسل اراده وکړي، نو هغه باید لاندې کارونه وکړي:

- ۱ په خپل زړه کې د غسل نیت وکړي او خپل مخصوصه اندام دې په اوبه سره ومېنځي.
- ۲ اودس دې وکړي لکه څرنگه چې د لمانځه لپاره اودس کوي.
- ۳ ټول بدن دې په اوبو سره ومېنځي.

غسل کله واجبېږي؟

په درې حالتونو کې په مسلمان غسل واجبېږي:

دریم

د ښځې څخه د حیض یا نفاس وینه وتل، نو کله چې وینه ودرېږي لامبل ورباندې لازمېږي.

دویم

اجماع (کوروالی)،
برابره خبره ده که انزال
وشي او که ونه شي.

لومړی

په شهوت سره د مني
وتل، برابره خبره ده
په خوب کې وي که په
وینښه وي.

بحث وکړه

د لویې بې اودسۍ د پورته کولو لپاره د غسل کولو لارښوونه څه ته اشاره کوي؟

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

هغه کارونه چې جنب کس لره یې کول حرام دي:

هغه کس چې د جماع او یا د مني د خارجېدو له امله پرې غسل واجب شوی وي دې حالت ته (جنب) ویل کېږي، او دغه کس ته (جنب) ویل کېږي، او په دې حالت کې په دې باندې دا څیزونه حرام دي:

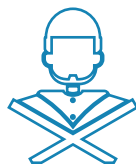
۳ د قرآن کریم لمس کول
او یا رااخیستل

۲ د کعبې شریفې
طواف

۱ لمونځ

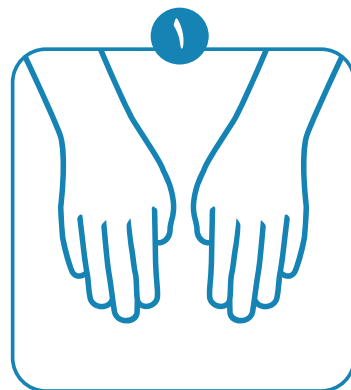
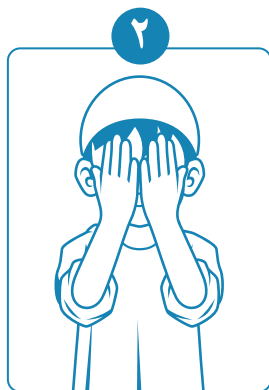
۵ قرآن کریم تلاوت کول

۴ په جومات کې پاتې
کیدل

تیمم:

که یو څوک اودس او یا غسل کول غواړي او د اوبو د نشتوالي له وجې د دې نه عاجز شي، یا د ناروغۍ او یا بل څه له امله د اوبو د استعمال توان نه لري، نو هغه لره د دې دواړو په بدل کې تیمم روا دی. د تیمم طریقه: په زړه سره دې د تیمم نیت وکړي او په یو وار دې په خپلو لاسونو خاوره ووهي، بیا دې په هغې خاوره چې په لاسونو کې یې پاتې دي مخ مسحه کړي، بیا دې پرې خپل لاسونه مسحه کړي.

که چېرته د تیمم کولو وروسته اوبه ومومم څه باید وکړم؟

کله چې یو مسلمان اوبه ومومي او یا د اوبو د استعمالولو توان ولري اودس یې ماتېږي او اودس یا غسل ورباندې لازمېږي.

۱

بايد ټول بدن ته اوبه ورسېږي تر څو غسل سم او جنابت لرې شي.

☐ سم ☐ ناسم

په خوب کې د مني وتلو له امله غسل نه لازمېږي، او په وېښه د وتلو په وخت کې غسل لازمېږي.

☐ سم ☐ ناسم

جنب انسان لره جوار نلري چې په جومات کې کېښي.

☐ سم ☐ ناسم

۲

مسلمان لره په لاندې حالت کې تيمم کول روا دی:

☐ (أ) کله چې د اوبو د استعمالولو توان ونه لري.

☐ (ب) د اوبو د نشتوالي په وخت کې.

☐ (ج) ټول سم دي.

پنځم لوست

ځيني هغه حکمونه دي چې مسلمانې ښځې لپاره ځانگړي دي

پيليزه

الله تعالیٰ ښځه په ځيني ځانگړتياوو او صفاتو سره ځانگړې کړې ده چې په هغې سره يې د سړيو نه توپير کېږي، لکه څنگه هغې باندې د سړيو نه پرته ځيني عبادتونه واجب کړي، او په دې لوست کې به مونږ ځيني هغه مسألي وپېژنو چې هغه د مسلمانې ښځې ځانگړتياوې دي.

په اسلام کې د ښځې مرتبه او مقام:

د هغو مسلو د مثالونو بيان چې په اسلام کې د ښځې د مرتبې سره تړاو لري.

- اسلام ښځې ته په ميراث کې د هغې حق په انصاف او سخاوتمندانه تقسيم سره ورکړی، په ځينو ځايونو کې ښځه د سړي سره برابره وي، او په ځيني ځايونو کې يې برخه توپير لري، د هغې د خپلولی او د هغې خرچې له وجې چې هغې ته سپارل شوې وي.
- په ډيرو چارو کې يې د سړي او ښځې ترمنځ برابروالی راوستی لکه ټولې مالي راکړې ورکړې.
- ښځې ته يې د خاوند د اختيارولو ازادي ورکړی.
- د هغې نوم او خپل پلار ته د نسبت شرف يې ورته پرېښودلی، د هغې نسب له واده وروسته نه بدليږي، بلکې خپل پلار او کورنۍ ته منسوب پاتې کېږي.
- پر سړي واجب ده چې د هغې پالنه وکړي او په هغې باندې يې له احسانه لگښت وکړي که چيرته هغه له هغو کسانو څخه وي چې مصرف کول پرې واجب وي لکه ښځه، مور او لور.
- د هغې ضعيفې ښځې په خدمت يې ټينگار کړی چې څوک نه لري، که څه هم خپلوان يې نه وي، او د هغې په خدمت کې يې ترغيث ورکړی او دا يې د الله تعالیٰ په نيز د غوره عملونو څخه گرځولی.

اضافي مطالعه

دا ويډيويي ماده وگورئ چې په اسلام او ځينو نورو دينونو کې د ښځو مقام سره پرتله کوي.

د ويډيويي کتنو لپاره
بارکود سکين کړئ

د ښځې تړاو له نارینه سره:

د نارینه سره د ښځې اړیکه په درې برخو وېشل شوي:

دا چې ښځه د هغه لپاره غیر محرم (پردی) وي	دا چې د هغه له محارمو څخه وي	دا چې ښځه یې کور ودانه (میرمنه) وي
پردی. ښځه هره هغه ښځه ده چې د هغه محرمه نه وي، که هغه یې د خپلوانو څخه وي لکه د تره لور، د ترور لور، د ورور ښځه او د کورنۍ ښځې، او یا د هغه خپلوان نه وي، او له هغې سره کورنۍ اړیکه نه لري، او اسلام د دواړو جنسونو تر منځ د معاملې لپاره اصول وضع کړي دي لکه د حجاب فرضیت او له - نامحرم سره - نه گوښه کېدل.	له محرم څخه مراد ټول هغه څوک دي چې په سړي باندې د تل لپاره له هغې سره واده کول حرام وي، لکه: مور، خور، خورزه، ورېره، عمه، خاله او خوانښې، دا ټولې چې دي دوی لره روا دي د خپلو محارمو په مخ کې په خپل ښایست سره رانښکاره شي کوم چې لاسونه، غاړه، وښتان او نور دي بغیر له تجاوز او زیاتۍ څخه	د دوی لپاره د هغه څه لیدل او خوند اخیستل جایز دي چې د نورو لپاره نه دي جایز، او الله تعالی خاوند د ښځې لپاره جامه یاده کړې او ښځه یې د خاوند لپاره جامه یاده کړې، د دوی ترمنځ د نفسي، عاطفي او بدني اړیکو په زړه پورې انځور.

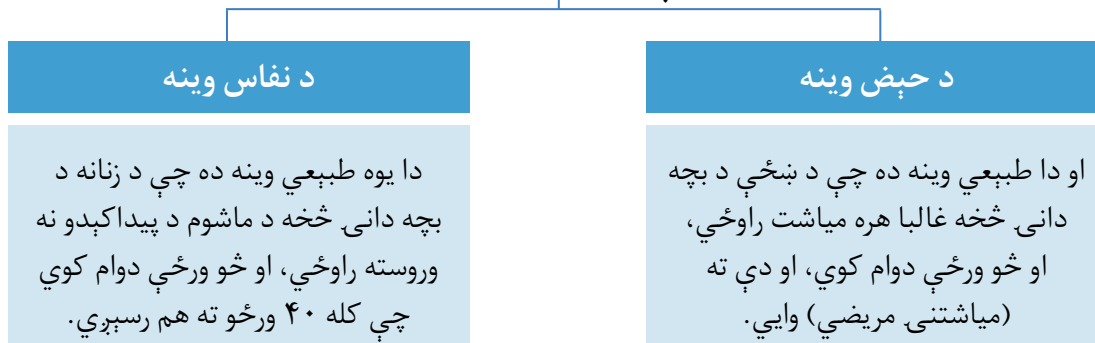
د مسلمانې ښځې حجاب او پرده:

الله تعالی په ښځه باندې پرده فرض کړې ده، نه په سړي باندې، ځکه چې په هغې کې د ښکلا او جاذبې عوامل موجود دي، چې دا د نارینه لپاره د فتنې سبب دی د دې په پرتله چې سړی د ښځې لپاره د فتنې سبب شي، او د دې پردې حدود دا دي چې خپل ټول بدن به د پردې سړي څخه پټوي، او کولی شي چې هر قسم او په هر رنگ کې جامې واغوندي د څلورو شرطونو په پام کې نیولو سره:

لومړی	دویم	درېم	څلورم
باید چې دا پرده ټولو هغو ځایونو لره پټونکې وي چې د هغو اندامونو پټول واجب دي.	باید چې پراخه وي او داسې تنگ نه وي چې د بدن اندامونه پکې پېژندل کېږي.	باید دومره نرۍ نه وي چې د هغې لاندې د بدن اندامونه ښکارېږي.	چې دا په خپل ذات کې ښایسته نه وي.

له ښځې څخه د وتونکې وينې ډولونه:

له ښځې څخه دوه ډوله وينه راوځي

د حيض او نفاس حکمونه:

الله تعالی د حایضې او نفاسې ښځو لپاره ځېنې حکمونه روا کړي، ځېنې یې دادي:

اضافي مطالعه

د اسلام له نظره د ښځو د درناوي په اړه د لا زیاتو معلوماتو لپاره دا کتاب ولولئ (المرأة في ظل الإسلام)، کوم چې په اصول ستور کې په مختلفو ژبو شتون لري.

د کتاب ډاونلوډ کولو لپاره بارکود سکین کړئ.

■ لدې دواړو څخه د لمانځه ساقطېدل، نو د حیض او نفاس پر مهال پرې لمونځ نشته او د دې بېماريو څخه وروسته پرې د دې لمونځونو قضایي هم نشته.

■ د روژې پرېښودل، نو د دې دواړو ته د حیض او نفاس په وخت کې روژه نیول جایز نه دي، لېکن کومې روژې چې یې خوړلي د هغوی قضایي به راوړي.

■ د جماع (کوروالي) حراموالی: نو خاوند لره نه دې جایز چې د خپلې حایضې او یا نفاسې ښځې سره کوروالی وکړي تر څو چې د حیض او نفاس نه وروسته ونه لامبي، او د جماع نه پرته نورې لوبې ورسره کولی شي.

■ د وينې د ودرېدلو نه وروسته غسل کول: نو کله چې د حیض او نفاس وينه ودرېږي په دې دواړو باندې لازم دي چې غسل وکړي لکه وړاندې چې تیر شو.

بحث وکړه

د ښځو په اړه د ځینو شرعي حکمونو له پریښودو څخه ځینې حکمتونه راوباسئ؟

.....

.....

.....

۱

اسلام په سړي باندې د ښځې پاملرنه او په هغې باندې لگښت کول پرته له احسانه واجب کړي.

سم ☐ ناسم ☐

په حجاب کې دا فرض نه ده چې دا دې پراخه وي.

سم ☐ ناسم ☐

کله چې حايضه ښځه پاکه شي نو په هغې باندې واجب ده چې مخکې د لمونځ کولو څخه غسل وکړي.

سم ☐ ناسم ☐

حيض يوه طبيعي وېنه ده چې د ښځې له بچه دانې څخه د ولادت نه وروسته راوځي.

سم ☐ ناسم ☐

۲

په ښځې باندې فرض دی چې خپل ټول بدن د لاندې خلکو څخه ستر وکړي:

أ) نورې ښځې. ☐

ب) پردې سړي. ☐

ج) خسر. ☐

په حايضه او نفاسې ښځې لازم دی کله چې پاکه شي چې قضايي راوړي د:

أ) لمونځ. ☐

ب) روژې. ☐

ج) ټول سم دي. ☐

شپږم لوست

لمونځ

پيليزه

لمونځ په دين کې تر ټولو ستر عبادت دی چې يو مسلمان يې بايد زده کړي او اداء کړي، او رسول الله -صلى الله عليه وسلم- مونږ ته د هغه د ادا کولو څرنگوالی رانښودلی په هغې طریقه چې الله تعالى پرې راضي کېږي. او په دې لوست کې به مونږ فرضي لمونځونه، مرتبه يې، شرطونه يې، او په سمه توګه د ادا کولو څرنگوالی يې زده کړو.

لمونځ څه شی دی؟

لمونځ: ورځنې عبادت دی، چې د ويناگانو او عملونو يوه شامله ټولګه ده چې د هغه په واسطه مسلمان خپل رب ته نږدې کېږي، او په ورځ او شپه کې پنځه ځله ترسره کېږي. او لمونځ د اسلام له رکنونو څخه دويم رکن دی.

د لمانځه مرتبه:

لمونځ د يو شمير ځانګړتياوو په وجه ځانګړی شوی، له هغې جملې څخه:

- د شهادتينو نه وروسته د اسلام دويم رکن دی.
- دا يو داسې عبادت دی چې په هر حال يې ادا کول فرض دي، د روغتيا او ناروغتيا، د امن او وېرې په حال کې.
- دا يو داسې عبادت دی چې مسلمان پرې د کافر څخه بېلېږي.

مونږ ولې لمونځ کوو؟

مونږ ځکه لمونځ کوو چې دا یو داسې عبادت دی چې الله تعالیٰ مانانو فرض کړی.

د مسلمان او د هغه د رب ترمنځ اړیکه ده.	نفس د دنیا له غمونو څخه اراموي.
د مسلمان اراده او قصد پیاوړی کوي.	اخلاق برابرې، او لمونځ کوونکي د منکراتو څخه لرې کوي.

د لمانځه د حکمتونو او فایده څخه:

د لمانځه شرطونه:

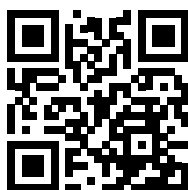
د لمانځه د ادا کولو لپاره یو شمیر شرطونه دي، او هغه دا دي:

- پاکوالی: چې دا د بدن او ځای پاکوالي ته شامل دی، او د بې اودسۍ نه په اوداسه او غسل سره پاکوالی.
- د عورت پټول: او عورت: هغه څه ته وايي چې د خلکو په مخ کې یې پټول واجب وي، او د سړي هغه عورت چې په لمانځه کې یې پټول واجب دي د نامه نه تر زنگون پورې دی، او د زنانه هغه عورت چې په لمانځه کې یې پټول واجب دی ټول بدن دی پرته له مخ او لاسونو څخه.
- قبلې ته مخ کول: او هغه د کعبې شریفې طرف دی کومه چې په مکه مکرمه کې ده، نو په لمونځ کوونکي واجب دی چې په لمانځه کې د هغې طرف ته مخ وگرځوي.
- د لمانځه وخت داخلیدل: نو د وخت نه مخکې لمونځ نه صحیح کېږي، او نه یې د خپل وخت نه وروسته کول جایز دي، او غوره دا ده چې په اول وخت کې وکړل شي.

اضافي مطالعه

د لمانځه د څرنگوالي په اړه دا
فلم وگورئ چې د اصول مرکز
لخوا چمتو شوی دی.

د ویډیو کتلو لپاره دا
بارکود سکین کړئ

پنځه لمونځونه:

الله تعالیٰ په خپلو بنده گانو باندې په شپه او ورځ کې پنځه وخته لمونځونه فرض کړي، او هغه دا دي:

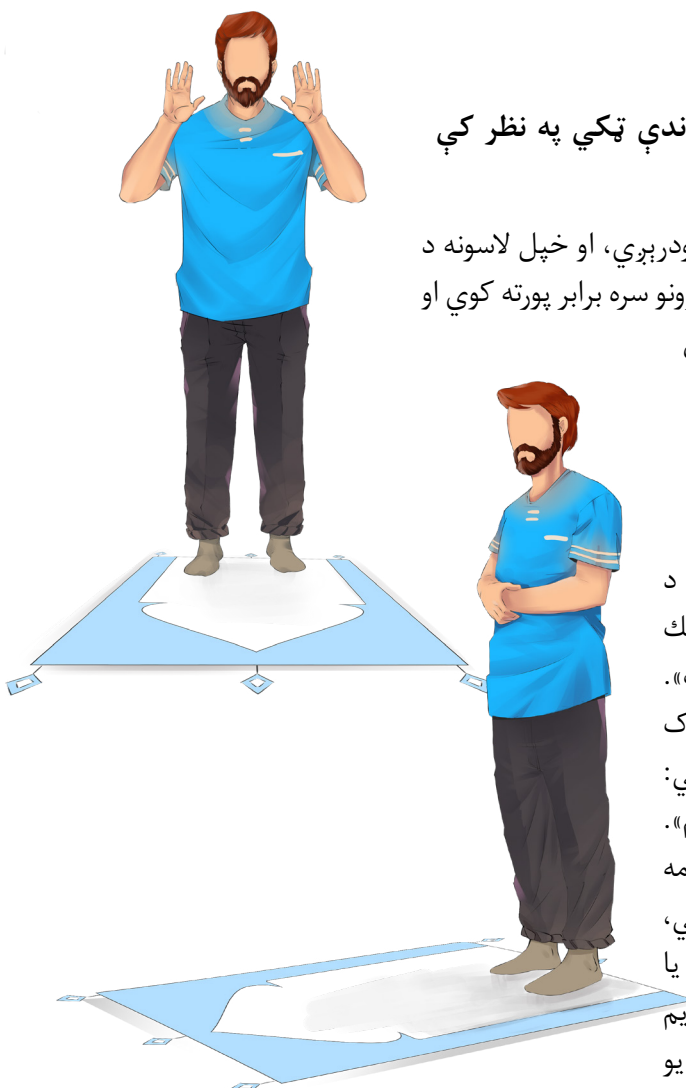
لمونځ	اول وخت یې	آخر وخت یې	رکعتونه یې
د سهار لمونځ	د سهار راختل دي	د لمر راختل دي	دوه دي
د ماښام لمونځ	د لمر زوال (او دا د ورځې په نیمايي کې د لویښت طرف ته د لمر کړېدل دي)	کله چې د هر یو شي سپوری د هغه د اوږدوالي سره برابر شي	څلور دي
د مازيگر لمونځ	کله چې د هر یو شي سپوری د هغه د اوږدوالي سره برابر شي	د لمر پرېوتل دي	څلور دي
د ماښام لمونځ	د لمر پرېوتل	په اسمان کې د سوروالی پټېدل	درې دي
د ماخستن لمونځ	په آسمان کې د سوروالي پټېدل	نېمه شپه ده	څلور دي

خرنگه لمونځ وکړو؟

کله چې مسلمان د لمانځه کولو اراده وکړي باید لاندې ټکي په نظر کې ونېسي:

۱ په زړه کې د لمانځه نیت کوي.

۲ قبلې ته مخامخ ودرېږي، او خپل لاسونه د خپلو ولو او یا غوږونو سره برابر پورته کوي او : «الله اکبر» وايي

۳ خپل نښی لاس په چپ لاس د پاسه ږدي، بیا د لمانځه د شروع کېدو له دعاگانو څخه یوه دعا وايي، لکه: «سبحانک اللهم وبحمدک، وتبارک اسمک، وتعالی جَدک، ولا إله غیرک». اې الله! پاکي او ستاینې یواځې تالره دي او نوم دي مبارک دی، شان دې لوړ دی او له تا پرته بل معبود نشته. بیا وايي: «أعوذ بالله من الشيطان الرجيم، بسم الله الرحمن الرحيم». زه الله ته پناه وړم له رټل شوي شيطان څخه، د الله په نامه پیل کوم چې لورونکی او مهربان دی. بیا فاتحه سورت لولي، بیا «آمین» وايي کله چې فاتحه ولولي، او د آمین معنا ده: یا الله زما دعا قبوله کړه. بیا له فاتحي نه وروسته د قرآن کریم له سورتونو څخه هغه لولي چې ورته آسانه وي، که څه هم یو آیت وي.

۴ خپل لاسونه د خپلو ولو او یا غوږونو سره برابر پورته کوي، او «الله اکبر» وايي، او خپله ملا رکوع ته ښکته کوي، او خپل لاسونه په زنگونو باندې ږدي، او خپله ملا او سر په یوه اندازه برابروي، او په رکوع کې «سبحان ربی العظیم» درې ځلې وايي.

خپل سر پورته کوي تر څو بیرته ودریږي او لاسونه د خپلو ولو سره یو برابر پورته کوي، او وایي: «سمع الله لمن حمده». بیا په ولاړه باندې «ربنا ولك الحمد» وایي.

بیا په ځمکه په سجده پریوځي، خپل تندي او پوزه په ځمکه ږدي، او خپل لاسونه، زنگونونه او د گوتو سرونه هم په ځمکه ږدي، او درې ځلې «سبحان ربي الأعلى» وایي.

۷

سر پورته کوي او «الله أكبر» وايي او په چپه پښه کېږي، او ښی پښه ودروي، او لاسونه په ورنونو ږدي او په ناسته «رب اغفر لي» وايي.

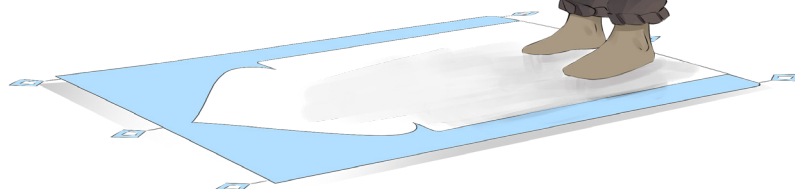
۸

د لومړۍ سجده په څیر بیا ځل سجده کوي او سجده ته د ښکته کېدلو په وخت کې «الله أكبر» وايي. او په لومړۍ سجده کې یې چې څه ویلي و هماغه به په دویمه سجده کې هم وايي.

۹

سر پورته کوي، دویم رکعت ته پاڅېږي او «الله أكبر» وايي. او دویم رکعت هم د لومړي رکعت په څېر ادا کوي.

۱۰

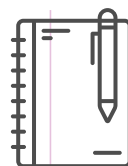
په دویم رکعت کې د دویمې سجدې نه وروسته داسې کیني لکه د دوو سجدو په منځ کې چې څرنگه کېناستلی و، او وایي: «التحيات لله والصلوات والطيبات، السلام عليك أيها النبي ورحمة الله وبركاته، السلام علينا وعلى عباد الله الصالحين، أشهد أن لا إله إلا الله، وأشهد أن محمداً عبده ورسوله»، ثنا، ستاینې او پاكي الله لره دی، اې نبي! پرتا دې سلام، د الله رحمت او برکتونه وي، پر مونږ او د الله پر نیکو بندگانو دې سلام وي، شاهدي ورکوم چې بې له الله پرته بل معبود نشته او شاهدي ورکوم چې محمد صلی الله علیه وسلم د الله بنده او رسول دی. او دې ته لومړی تشهد ویل کېږي. لدې نه ورسته بیا وایي: «اللهم صل على محمد وعلى آل محمد، كما صليت على إبراهيم وعلى آل إبراهيم، إنك حميدٌ مجيد، وبارك على محمد وعلى آل محمد، كما باركت على إبراهيم وعلى آل إبراهيم، إنك حميدٌ مجيد» یاالله! پر محمد صلی الله علیه وسلم او د هغه پرکورنۍ رحمت وورو، لکه پر ابراهیم علیه السلام او د هغه پرکورنۍ دې چې ورولی وو، بېشکه ته ستایل شوی او لوی یې. یا الله! پر محمد صلی الله علیه وسلم او د هغه پرکورنۍ برکتونه وورو، لکه پر ابراهیم - علیه السلام - او د هغه پرکورنۍ دې چې ورولي وو، بېشکه ته ستایل شوی او لوی یې. او دې ته ابراهیمي درود ویل کیږي.

۱۱

نبي طرف ته به مخ واړوي او «السلام عليكم ورحمة الله وبركاته» به ووايي، بیا به چپ طرف ته مخ واړوي او همداسې به ووايي، او په دې سره د دې کس لمونځ ختمېږي.

دا د دوه رکعتي لمانځه طریقه ده، لکه: د سهار او جمعې لمونځ، او که چېرته درې رکعتي لمونځ وو لکه: د ماښام، او یا څلور رکعتي لمونځ و لکه د ماښام، مازیگر او ماخستن لمونځونه، نو دا به د لومړي تشهد د ختمېدو نه وروسته پاتې رکعتونه پوره کړي لکه د لومړي رکعت په څېر پرته له دې چې د فاتحې نه وروسته نور څه نه وایي، بیا به داسې کېني لکه د دویم رکعت نه ورسته چې کېناستلی و، او لومړی تشهد به ووايي، بیا به ابراهیمي درود ووايي، بیا به سلام وگرځوي.

د جمعي لمونځ:

- الله تعالى پر مسلمانانو د جمعي په ورځ يو خاص لمونځ فرض کړی چې هغه ته (د جمعي لمونځ) وايي، او د هغه ځانگړی صفت او ځانگړي شرطونه دي، او دا په دغه ورځ د ماښين د لمانځه په ځای دی.
- د لمانځه لپاره مسلمانان په جومات کې راتوليري او د جومات خطيب دوه خطبې وايي، بيا دوه رکعت له لمونځ کوي، چې په دې دواړو رکعتونو کې په ښکاره (لوړ غږ) قرآن کریم لولي.
- د جمعي په لمانځه د گډون لپاره غسل کول روا دي، او بايد وختي جومات ته راشي، او پرته له عذر نه د هغې نه وروسته کېدل جايز نه دي او څوک چې ورته حاضر نه شو نو هغه دې د ماښين څلور رکعت له لمونځ وکړي، په لوړ غږ دې پکې قراءت نه کوي.
- په مسافر او ښځه باندې د جمعي لمونځ فرض نه دی.

بحث وکړه

له خپلو ملگرو سره د مسلمان پر وړاندې ځينې هغه ننگونې وڅيړئ چې په خپل وخت د لمانځه د ادا کولو مخه يې نيسي، او څرنگه بايد د دې ننگونو نه ووځي.

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ﴾ اې هغو کسانو چې ايمان يې راوړی! کله چې د جمعي د ورځې د لمانځه لپاره اذان وشي، نو تاسو د الله ذکر ته بېرته وکړئ او اخيستل څرخول پرېږدئ، دا ستاسو لپاره ډير غوره دی که تاسو پوهېږئ. (الجمعة: ۹).

۱

مسلمان کولی شي د وخت د داخلېدلو څخه مخکې فرض لمونځ وکړي.

سم ☐ ناسم ☐

د سهار د لمانځه وخت د لمر راختلو سره ختمېږي.

سم ☐ ناسم ☐

۲

د جمعې د ورځې دوه ځانگړې عبادتونه ذکر کړه.

.....

.....

د مسلمان په ورځنۍ ژوند باندې د پنځه وخته لمونځونو اثر څه دی؟

.....

.....

د دې ویب پاڼې په کتلو سره: islamicfiqh.net/en، په اسلام کې د لمانځه د پرېښودونکي د حکم په اړه خبرې وکړئ.

.....

.....

۳

هغه عورت چې په سړي باندې یې په لمانځه کې پټول واجب دي:

أ) ټول بدن پرته له مخ، لاسونو او پښو څخه. ☐

ب) د نامه نه تر زنگون پورې. ☐

ج) د ولو نه تر زنگون پورې. ☐

هغه لوری چې لمونځ کوونکی ورته باید مخ وگرځوي:

أ) د شمال طرف. ☐ ب) د لویدیځ طرف. ☐ ج) د کعبې طرف. ☐

لمونځ کوونکی په سجده کې دا دعا وايي:

أ) سبحان ربي العظيم. ☐ ب) سبحان ربي الأعلى. ☐ ج) رب اغفر لي. ☐

اووم لوست

زکات

پیلیزه

له پخوانیو زمانو راهیسې په دې ځمکه کې انسانان په بېلابېلو کچو ژوند کوي، ځیني په دوی کې شتمن دي چې د ډیرو پیسو خاوندان دي، او لدوی ځیني هغه غریب دي چې خپله د خوراک ډوډۍ نه مومي، او دا په دې کائناتو کې د الله تعالی له طریقو څخه ده، او اسلام د شتمنو په مال کې (زکات) فرض کړی دی چې باید غریبو ته ورکړ شي تر څو ورسره مرسته وشي او هغوی د غربت له درده خلاص کړي، او دې ته یې هڅولي دي چې مسلمان د خپل ضرورت څخه زیاتې پېسې ولگوي، او د دې بدله یې ډیر اجر و نه گرځولي چې مسلمان یې په ژوند او د مرګ نه وروسته حاصلوي، همدا راز مسکینانو سره په هر وخت او هره حادثه کې په نېکۍ کولو باندې تشویقوي، همدارنګه ورو ته د ډوډۍ ورکولو او برېښو ته د جامو وراغوستلو باندې تشویقوي، دا ټول د دې لپاره چې مسلمان ته ټولنه سره یو ځای شي او داسې شي لکه څنګه چې الله تعالی غواړي. په دې لوست کې به موږ د زکات د احکامو په اړه، د هغه د څرنگوالي په اړه، او د هغو مالونو په هکله چې زکات پکې واجب دی معلومات ترلاسه کړو.

اضافي مطالعه

دا ویډیويي ماده وګورئ چې د زکات او په ټولنه کې د هغه د اثر په اړه غږېږي، او دا د اصول مرکز لخوا چمتو شوې ده.

د ویډیو لېدلو لپاره بارکود سکین کړئ.

زکات څه شی دی؟

زکات: د شتمنو مسلمانانو د مالونو څخه د مال یوه برخه ده چې غریبانو ته ورکول کېږي، او دا د اسلام له رکنونو څخه دریم رکن دی.

مونږ ولې زکات ورکوو؟

د الله د حکم د عملي کولو په خاطر مونږ زکات ورکوو.

د زکات له حکمتونو او فایدو څخه:

دریم

له اړمنو، فقیرانو او نورو سره مرسته کول.

دویم

د مال ډیر والی، ځکه چې زکات ورکول مال نه کموي بلکې زیاتوي یې او برک پکې اچوي.

لومړی

د بخل او له مال سره له مینې کولو څخه د نفس پاکول.

هغه کوم مالونه دي چې زکات پکې واجب دي؟

نقدې پیسې

سره زر او سپین زر

چار پایان

کروندې او مېوې

سوداگریز توکي

بهیمة الأنعام: اوبیان، غواګانې او پسونه.

سوداگریز توکي: هر هغه شی ته وایي چې د تجارت لپاره تیار شوي وي، لکه کور، دکان، موټر، چارپایان او یا داسې نور.

په نقدو پیسو کې به څنگه زکات ورکوي؟

مسلمان خپلو نقدو پیسو کې په هجري کال کې یو ځل زکات ورکوي، او د زکات اندازه یې دوه نیم سلنه ده، او زکات غریبانو او اړمنو خلکو ته ورکول کېږي.

په مسلمان باندې لازم دي چې زکات یې ورکړي:

د راتلونکو عبارتونو څخه هر یو عبارت په مناسب خالي ځای کې د تړاو له مخې کېږدئ:

د لاس ساعت

سره زر او سپین زر

د کور سلمان آلات

مالي مبلغ

پسونه

جرگه

د منوبني (باغ)

زکات پکې نشته:

بحث وکړه

که چېرته ټول مالداره خلک د خپلو مالونو زکاتونه ورکړي نو د دې اغیز به څه وي؟

.....

.....

.....

.....

- پہ نقدو پیسو کی د زکات اندازہ:

- ۱۹

اتم لوست

روژه

پیلیزه

روژه یو له هغو عبادتونو څخه ده چې الله تعالی پر ټولو امتونو فرض کړې ده، او په اسلام کې مسلمان دا فرېضه د الله تعالی د تابعدارۍ له امله ترسره کوي، او په دې لوست کې به موږ د روژې په معنا، د هغې د فاسدوونکو شیانو او د هغې ځینې مهمې مسألې زده کړو.

روژه څه شی دی؟

روژه: داسې یو عبادت دی چې مسلمان پکې د خوراک، خښاک او کوروالي څخه د سهار له راختلو نه تر لمر پرېوتلو پورې ځان ساتي.

او د رمضان د میاشتې روژه د اسلام د رکنونو څخه څلورم رکن دی.

مونږ ولې روژه نیسو؟

مسلمان د الله تعالی د تابعدارۍ او د هغه د حکم د منلو په خاطر روژه نیسي.

د روژې له حکمتونو او فایدو څخه:

- په زیات عبادت سره د تقوا په ډیر والي او د گناهونو په کموالي سره د تقوا عملي کول.
- تر څو د لوږې په درد پوه شي هغه چې غریبانو او اړمنو ته رسېږي.
- تر څو خپل ځان د نفس له شهوتونو څخه ازاد کړي، او د هغې په سمولو او قابو کولو ځان تمرین کړي.

الله تعالی روژه پر مسلمانانو او د دوی نه مخکې په نورو امتونو فرض کړی ده، لکه څرنګه چې الله تعالی فرمایلي: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لِمَلَّكُمْ تَنقُوتٌ﴾ [ای هغو کسانو چې ایمان یې راوړی دی! پر تاسو باندې روژه فرض کړی شوې ده لکه چې فرض کړی شوې وه پر هغو کسانو چې له تاسو نه مخکې وو، د دې لپاره چې تاسو متقیان شئ]. (البقرة: ۱۸۳).

د روژې ماتوونکي شيان:

په روژه لرونکي فرض دي چې له ځينو شيانو څخه ځان وساتي، او کله چې يې وکړل نو روژه يې ماتېږي، او هغه دا دي:

۱ خوراک او څښاک، او په دې کې هغه ستن (پېچکاري) هم داخله ده چې د رگ د لارې د خوراک لپاره لږول کېږي.

۲ قصدا د مني انزالول، برابره خبره ده که په کوروالۍ سره وي او يا بغير د کوروالۍ څخه، او د رمضان په ورځ کې کوروالي ډيره لويه گناه ده.

۳ قصدا قی (استفراق) کول.

او همدارنگه د بنځې روژه په دې څيزونو سره فاسدېږي:

۴ د حيض او نفاس وينې راوتل.

د رمضان المبارک مياشت:

هغه د هجري قمري کال نهمه مبارکه مياشت ده، په دې -مياشت- کې الله تعالی پر خپل رسول محمد -صلی الله عليه وسلم- قرآن کریم نازل کړی. او الله تعالی يې د ورځې روژه او د شپې لمونځ د گناهونو د بخښنې لامل گرځولی دی. او الله جل جلاله هغه -مياشت- په داسې شپې سره ځانگړې کړې چې هغه د زرو مياشتو نه غوره ده، او هغې ته (د قدر شپه) ويل کېږي، څوک چې دا شپه په ذکر او لمانځه سره را ژوندۍ کړي د هغه مخکينې گناهونه بخښل کېږي.

مسلمانان په رمضان په مياشت کې د تراويح لمونځ کوي، او دا د هغه سنتو څخه دي چې په دې مياشت پورې تړاو لري او د ماخستن د لمانځه څخه وروسته ادا کېږي.

په رمضان کې چا لره بوزه کېدل روا دي؟

الله تعالی په رمضان کې د ځینو خلکو لپاره بوزه کېدل روا کړی او هغوی دا دي:

- ۱ هغه ناروغ چې روژه نیول ورته تاوان رسوي.
- ۲ هغه بودا چې روژه نشي نیولی.
- ۳ مسافر د سفر په دوران کې.
- ۴ حایضه او نفاسه ښځه.
- ۵ امیدواره او تی ورکونکې ښځه کله چې په خپل ځان او یا په خپلو بچو باندې ویرېږي.

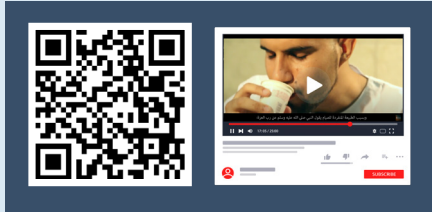

د روژې په اړه ځنې خبرتیاوې:

- چا چې په رمضان کې د عذر له امله روژه ماته کړه، نو هغه به د هرې ورځې په بدل کې بله ورځ روژه نیسي.
- کله چې یو داسې ناروغ روژه ماته کړي چې د روغېدو تمه یې نه وي نو د هغه نه د رمضان روژه ساقطېږي، او د هرې ورځې په بدل کې به یو مسکین ته خواړه ورکوي.
- کله چې یو مسلمان بودا وي او هیڅکله روژه نشي نیولی، نو د هغه نه هم د رمضان روژه ساقطېږي، او د هرې ورځ په بدل کې به یو مسکین ته خواړه ورکوي.

مسلمانان د ماښام د اذان سره روژه ماتی کوي، او ډیری مسلمانان کوښښ کوي چې خپلو نورو وروڼو سره یو ځای د ماښام روژه ماتی وکړي.

د دې کليپ له کتلو وروسته: Why do Muslims fast Ramadan ولې مسلمانان د رمضان مياشت روژه نيسي؟ د هغه اغيزو په اړه وغږېږئ چې مسلمانان يې د روژې نيولو څخه ترلاسه کوي.

۱

الله تعالى د ځيني خلکو لپاره روژه خوړل روا کړی، ځيني يې بيان کړه او د دې د حکمت په اړه وغږېږه.

۲

د روژې په دوران کې په مسلمان باندې لازم دی چې د دې شيانو څخه ځان وساتي:

۳

(أ) خوراک او خېټاک.

(ب) کوروالی.

(ج) ټول سم دي.

د روژې د ماتوونکو شيانو شمېر:

(أ) ۶.

(ب) ۵.

(ج) ۴.

نهم لوست

حج

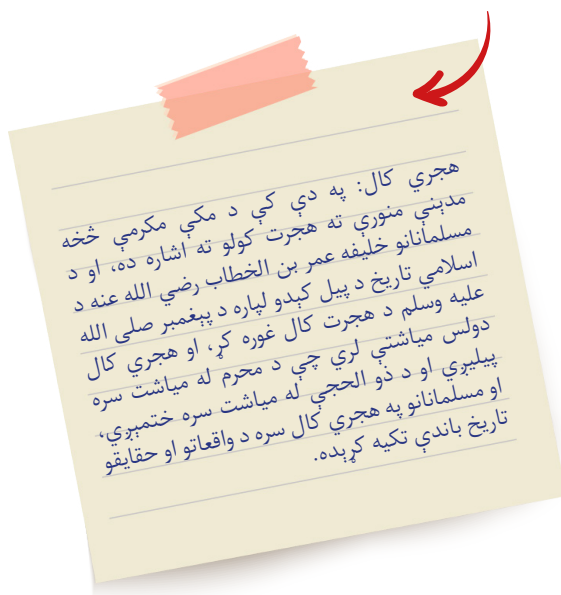
پیلیزه

حج د اسلام له رکنونو څخه یو رکن دی، او دا د هغه غوره عملونو څخه دی چې مسلمانان پرې الله تعالی ته ځان نږدې کوي، او د دې د فضیلت په اړه د پیغمبر صلی الله علیه وسلم څخه ډیر حدیثونه راغلي، په دې لوست کې به مونږ د دې ځانګړې عبادت په اړه لږ معلومات ترلاسه کړو.

حج څه شی دی؟

حج: هغه عبادت دی چې د ذوالحجې په میاشت کې چې د هجري کال وروستی میاشت ده د ځانګړو عبادتونو د ترسره کولو لپاره توان لرونکي مسلمانان مکې مکرمې ته ځي.

او حج د اسلام له رکنونو څخه پنځم رکن دی.

مونږ ولې حج کوو؟

مسلمان مکې مکرمې ته د الله تعالی د بلنې په ځواب کې د حج ادا کولو لپاره قصد کوي.

د حج له حکمتونو او ګټو څخه:

- په هغو پیغمبرانو پسې اقتدا کول چې مسجد الحرام ته د حج په مقصد تللي وو.
- په عبادت باندې مشغولتیا، حاجي یو څو ورځې د الله تعالی د عبادت لپاره ځان فارغ کړی وي، چې د یو عبادت څخه بل عبادت ته اوږي.
- د هغو مسلمانانو سره یو ځای کېدل چې په مقدسو ځایونو کې سره راټول شوي دي، او د هغوی سره پېژندنه کول، او د هغوی سره اړیکې جوړول.

بحث وکړه

له خپلو هغو ملګرو سره بحث وکړه چې حج یې کړی وي، او د حج د ادا کولو پر مهال د هغوی له احساساتو خبر شی.

حج پر چا باندې فرض دی؟

حج په عمر کې یو ځلي واجب دی په هغه چا باندې چې توان او طاقت یې ولري د مسلمانانو نارینه او ښځینه و څخه، نو هر هغه څوک چې په بدني او مالي ډول د حج توان ولري په هغه باندې حج واجب دی.

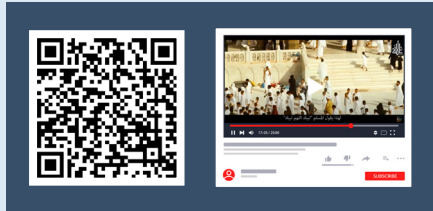

د حج په تړاو خبرتیاوې:

- مسلمان نشي کولی چې حج ادا کړي مگر هغه ځای کې چې هغه لره ځانگړی شوی دی چې هغه (مکه مکرمه ده)، او د کال په ځانگړي وخت کې.
- په حج کې څو عبادتونه دي چې مسلمان یې باید مخکې د حج له تگ څخه زده کړي.

هر کال د مختلفو ملکونو مسلمانان حج کوي، او د ټولو یو ډول کالي (جامې) وي نو د شتمن او غریب ترمنځ پکې هیڅ توپیر نه وي.

د دې کليپ په کتلو سره
Why Do Muslims Perform Pilgrimage
(Hajj?):

مسلمانان ولې حج کوي؟ د حج عبادت د
انساني فطرت سره د موافقت په لارو چارو
خبرې وکړه.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

مسلمانان د حج فريضة په کوم وخت کې ادا کوي:

- ☐ (أ) د رمضان مياشت کې.
- ☐ (ب) د ذو الحجې مياشت کې.
- ☐ (ج) د دېسمبر مياشت کې.

حج په مسلمان باندې فرض دی:

- ☐ (أ) يو ځل په عمر کې.
- ☐ (ب) دوه ځلې په عمر کې.
- ☐ (ج) هر کله يې چې د حج کولو وسه وشوه.

شخصي ارزونه

م	تعليمي موخه	د ارزونې کچه			
		نه	کمزوری	ښه	عالي
۱	ايا د عبادت په معنا باندې پوهېږي؟				
۲	ايا د عبادت شرطونه بيانولی شي؟				
۳	ايا د عبادتونو ډولونه بيانولی شي؟				
۴	ايا د طهارت په معنا باندې پوهېږي؟				
۵	ايا د طهارت ډولونه پېژني؟				
۶	ايا د اوداسه طريقه شرحه کولی شي؟				
۷	ايا د اوداسه ماتوونکي شيان پېژني؟				
۸	ايا په جورابو باندې د مسحې کولو مسالو باندې پوهېږي؟				
۹	ايا د غسل طريقه باندې پوهېږي؟				
۱۰	ايا د غسل واجباتو باندې پوهېږي؟				
۱۱	ايا ته پوهېږي چې په جنب باندې د څه شي کول حرام دي؟				
۱۲	ايا د ښځې څخه د وتلو وينو ډولونه پېژني؟				
۱۳	ايا د ښځو د وېنو باره کې مهمې مسألې پېژني؟				
۱۴	ايا د لمانځه معنا باندې پوهېږي؟				
۱۵	ايا ته پوهېږي چې مونږ ولې لمونځ کوو؟				
۱۶	ايا د لمانځه شرطونه باندې پوهېږي؟				
۱۷	ايا پنځه لمونځونه پېژني؟				
۱۸	ايا د لمانځه په طريقه باندې پوهېږي؟				

م	تعليمي موخه	د ارزونې کچه		
		نه	کمزوری	بڼه
۱۹	ایا د جمعې د لمانځه احکامو باندې پوهېږي؟			
۲۰	ایا د زکات په معنا باندې پوهېږي؟			
۲۱	ایا ته پوهېږي مونږ ولې زکات ورکوو؟			
۲۲	ایا هغه مالونه پېژني چې زکات پکې واجبېږي؟			
۲۳	ایا د زکات شرطونه پېژني؟			
۲۴	ایا د زکات مستحق کسان معلومولای شي؟			
۲۵	ایا د روژې پر معنا باندې پوهېږي؟			
۲۶	ایا ته پوهېږي چې مونږ ولې روژه نېسو؟			
۲۷	ایا د فرضي روژې په اړه پوهېدلی شي؟			
۲۸	ایا د روژې ماتوونکي شيان معلومولای شي؟			
۲۹	ایا ته معلومولای شي چې په رمضان کې چا ته روژه ماتول روا دي؟			
۳۰	ایا د حج معنا باندې پوهېږي؟			
۳۱	ایا ته پوهېږي چې مونږ ولې حج کوو؟			
۳۲	ایا ته پوهېږي چې په چا باندې حج فرض دی؟			
۳۳	ایا په سمه توګه اودس کولی شي؟			
۳۴	ایا په سمه توګه غسل کولی شي؟			
۳۵	ایا په سمه توګه لمونځ ادا کولی شي؟			
۳۶	ایا د اسلام دین سهولت او اسانتیا احساس کوي؟			

خلورم فصل

اسلامي حكمونه

د فصل لوستونه:

- ۱ جامې (کالي)
- ۲ خوراک او څښاک
- ۳ مالي راکړې ورکړې
- ۴ اخلاق (ښایسته خویونه)

لومړۍ لوست

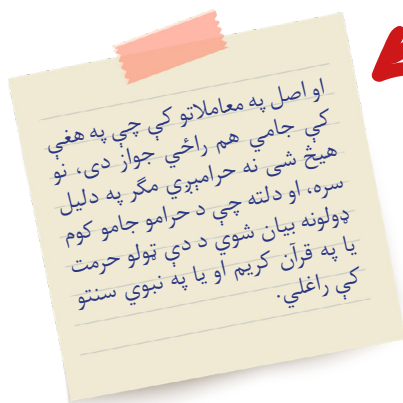
جامې (کالي)

پيليزه

هغه جامې چې انسان يې اغوندي د الله تعالى له طرفه يو نعمت دی، لکه څرنگه چې الله تعالى فرمايلي: ﴿يَبْنَیْ ءَادَمَ قَدْ اَنْزَلْنَا عَلَیْکُمْ لِیَاسًا یُوْرِیْ سَوَءَ تَکْمُ وَرِیْشًا وَّلِیَاسَ النِّقَویْ ذٰلَکَ خَیْرٌ ذٰلَکَ مِنْ ءَایٰتِ اللّٰهِ لَعَلَّهْمْ یَذَّکَّرُوْنَ﴾ [۱] د ادم اولاده! یقیناً مونږ پر تاسو باندې لباس نازل کړی دی چې ستاسو د شرم ځایونه پټوي او د زینت جامې (مو نازلې کړې) او د پرهېزګارۍ لباس، دغه ډیر غوره دی، دا د الله تعالى له آیتونو څخه دي، د دې لپاره چې دوی نصیحت حاصل کړي [الأعراف: ۲۶]. او په دې درس کې به مونږ د جامو متعلق ځینې مسئلې وپېژنو.

اصل په جامو کې:

اصل په جامو کې جواز دی، نو په دې کې هیڅ شی حرام نه دي مګر دا چې په قرآن کریم او نبوي سنتو کې یې حراموالی بیان شوی وي.

او اصل په معاملاتو کې چې په هغې کې جامې هم راځي جواز دی، نو هیڅ شی نه حرامېږي مګر په دلیل سره، او دلته چې د حرامو جامو کوم ډولونه بیان شوي د دې ټولو حرمت یا په قرآن کریم او یا په نبوي سنتو کې راغلي.

بحث وکړه

د جامو له لارې کومې اړتیاوې پوره کېږي؟

حرامې جامې:

الله تعالی د جامو ځینې ډولونه حرامې کړي، چې د هغې نه دا دي:

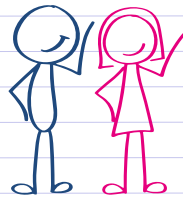
- هغه چې عورت ښکاره کوي او نه یې پټوي.
- او هغه چې په هغې کې د بل جنس سره مشابهت وي، لکه د سړیو جامې چې د زنانو د جامو په څیر وي، او یا د ښځو جامې د سړیو د جامو په څیر وي.
- او هغه چې د تکبر او لویۍ څرگندونه وکړي.
- او هغه چې په هغې کې اسراف او زیاتۍ وي.
- او پر سړیو باندې د وربښمو جامې اغوستل حرام دي، او همدارنګه په سرو زرو ځان سپنګارول هغو لره حرام دي.
- او د هر هغه څه اغوستل چې د کفارو له جامو سره مشابهت کوي، لکه د هغوی د امامانو او راهبانو جامې، د مثال په توګه.

د سړي د عورت حد د نوم څخه تر زنگون پورې دی، مګر ښځه د پردو سربېره پر وړاندې ټوله عورت ده، او د هغې د خپلوانو (محارمو) لکه پلار او زوی او ورور نو د هغوی پر وړاندې به هغه څه ښکاره کوي کوم چې د نورو زنانه و پر وړاندې ښکاره کوي لکه مخ، وېښتان، غړی، مړوندونه، او پندۍ.

له خپلو ملګرو سره یې شریک کړه تر څو د جامو د ډولونو د منع کولو ځینې لاملونه وپيژنئ.

رسول الله صلی الله علیه وسلم له نارینه وو سره د ښځو او د ښځو له نارینه وو سره له مشابهت څخه منع کړی دی، او په دې ممانعت کې د لباس ډول او د خبرو طریقې هم شامله ده، او دغه مشابهت د هغو لویو گناهونو څخه شمیرل شوی چې کوونکي یې د الله تعالی د عذاب مستحق ګرځي کله چې توبه ونه کړي، او اسلام غواړي چې د سړي طبیعت او ظاهري بڼه د ښځې له طبیعت څخه بېله وي، او همدارنګه ښځې هم داسې غواړي، نو دا د سالم فطرت او سم منطق ثبوت دی.

هغه جامې مشخصې کړئ چې
یوازې د نارینه وو لپاره حرامې دي،
او هغه چې د نارینه او ښځینه دواړو
لپاره حرامې دي:

هغه
چې د دوو
جنسونو ترمنځ پکې
مشابهت وي.

هغه چې
عورت ښکاره
کوي او نه یې
پټوي.

هغه چې اسراف او
زیاتۍ پکې وي.

هغه چې د ښکر
او لویۍ څرگندونه
کوي.

کافرانو د جامو سره
مشابهت.

د ورېښمو او سرو
زور اغوستل.

بحث وکړه

ایا د فیشن والو اوازونه، دودونه، رواجونه، یا د هغوی قوانین هغه اصل کیدی
شي چې د نارینه یا ښځینه لپاره مناسبې جامې وټاکلی شي؟

.....

.....

.....

.....

.....

■ د سرو زرو اغوستل حرام دي پر:

- ☐ (أ) د وړۍ اغوستل.
☐ (ب) د ورېښمو اغوستل.
☐ (ج) ټول سم دي.

دویم لوست

خوراک او خښاک

پیلیزه

مسلمان خوراک او خښاک ته د الله تعالی د نعمتونو په نظر گوري هغه چې شکر یې باید وویستل شي، او د دې د شکر څخه دا دی چې په دې باندې د عبادت کولو لپاره ځان قوي کړي، او په دې لوست کې به د خوراک او خښاک د احکامو او آدابو په اړه زده کړه وکړو او د هغو حرامو خوراکونو په اړه به هم زده کړو چې یو مسلمان باید ترې ډډه وکړي.

اصل په خوراک او خښاک کې:

په دې کې هېڅ نه دي حرام مگر هغه چې په قرآن کریم یا په نبوي سنتو کې یې حرمت راغلی وي، الله تعالی فرمایلي: ﴿يَأَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا﴾ ای خلکو! له هغو شیانو نه چې په ځمکه کې دي، حلال پاک خورئ. (البقرة: ۱۸۶).

حرام خوراک او خښاک:

الله تعالی یو ډول خواړه او خښاکونه حرام کړي چې ځیني یې دادي:

- شراب، او دا عقل له منځه وړي، او د عقل ساتنه د اسلامي شریعت د هدفونو څخه یو هدف دی.
- نشه یې توکي: ځکه چې هغه عقل او جسد دواړه له منځه وړي.
- هغه حیوانات چې پرته له حالولو څخه مړه شوي وي، او یا پرې د حالولو په وخت کې د الله تعالی نوم نه وي یاد شوی.
- د خنزیر غوښه: نو دا یوه داسې نجسه غوښه ده چې خوړل یې ناروا دی.
- ښکاری حیوانات، لکه زمریان، پرانگان، بازان او عقابان.
- هغه چې باطلو معبودانو ته د نږدېکت لپاره حلال شوي وي؛ لکه بوتان.

مقاصد الشریعة (د شریعت هدفونه): دا د اسلامي علمونو وچه اسلامي حکمونه او د شریعت رازونه معلومېږي، لکه: الله تعالی ولې دا حکمونه روا کړي؟ او دا حکم د څه هدف لپاره دی؟

د شرعي حلالې شرطونه کومې دي؟

شرعي حلاله هغه حلالول او يا قرباني ده چې لاندې شرطونه پکې وي:

- ۱ دبحه کوونکی به مسلمان يا يهودي او يا نصراني وي چې فرق کولی شي او د قرباني اراده ولري.
- ۲ چې د غوڅولو آله حلالولو ته برابره وي او وينه تويوي او په تيره والي باندې غوڅول کوي لکه چاقو، او د هر هغه شي استعمالول حرام دي چې حيوان په دروندوالي او د حيوان په سر د ټکر کولو سره، او يا د برقي شارټ په څير سوځولو سره وژني.
- ۳ چې د الله تعالی نوم ياد کړي نو داسې ووايي: (بسم الله) کله چې خپل لاس د حلالولو لپاره خوځوي.
- ۴ د هغه څه پرې کول چې په حلاله کې يې پرې کول واجب دی، او هغه لکه: مری او ستونې او (ودجان) دي چې دا په خټ کې دوه غټ رگونه دي، او يا په دې څلورو شيانو کې درې شيان پرې کړي.

د سمندري حيواناتو خوړل څه حکم لري؟

هغه بحري حيوانات چې صرف په اوبو کې ژوند کوي د هغو د مړو شوو خوړل روا دي، لکه ماهيان او ربيان (يو قسم سمندري حيوانات دي) او نور، برابره خبره ده که په سمندرونو يا نهرونو او يا وړو نهرونو کې ژوند کوي.

د صحرايي نه ماتوونکو (نه داړونکو) حيواناتو ښکار او خوړل روا دي، په دې شرط چې د ښکار کولو په وخت کې يې بسم الله ووايي، او که چېرته يې ژوندۍ راگيره کړه نو حلاله دې کړي.

په رستورانټونو او دوکانونو کې د حلالولو حکمونه:

- ۱ هغه چې د مسلمانانو او اهل کتابو (یهودو او نصرانیانو) نه پرته نور چا حلال کړي وي، لکه بوډیانو، هندوانو او ملحدینو نو دا حرام دي، او په دې کې هغه څه هم راځي کوم چې د هغو هیوادونو په رستورانټونو کې موندل کېږي چې اکثره خلک یې مسلمانان او اهل کتاب نه وي.
- ۲ هغه چې مسلمان او اهل کتابو په شرعي طریقي سره حلال کړی وي نو دا د قرآن کریم په نص باندې روا دي.
- ۳ هغه چې مسلمان او یا اهل کتابو په غیر شرعي طریقي سره وژلی وي لکه شاربټ ورکول او په غرقولو سره نو دا حرام دي.
- ۴ د اهل کتابو ذبحه او هغه څه چې د هغوی په رستورانټونو کې وي په اصل کې روا دي، او د خوړلو په وخت کې باید د بسم الله په ویلو باندې ټینګار وشي، او مسلمان لږه غوره دا ده چې هغه څه ونه خوري مګر چې تحقیق یې وکړي چې دا حلاله او مباحه غوښه ده.

بحث وکړه

د خپلو همکارانو سره په انټرنیټ کې ځینې سایټونه وپلټئ چې ستاسو سره ستاسو په هیواد کې حلالو خوړو ترلاسه کولو کې مرسته کوي.

د هغې حلالې احکام چې په دوکانونو او رستورانټونو کې پلورل کېږي د هغه چا د مذهب له مخې توپیر لري چې ذبح کړي یې دي.

‘

7

○ **فاسم**

○ **فاسم**

دریم لوست

مالي راکړې ورکړې

پیلیزه

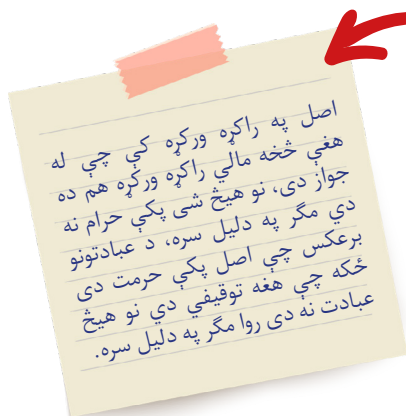
د اسلام د دین عظمت دا دی چې د انساني ژوند ټول اړخونه پکې شامل دي، په دې کې د خلکو د یو بل سره د معاملو کنټرول، د هغوی د حقوقو ساتنه او د هر چا په وړاندې د ظلم مخنیوي ته پاملرنه شوی، او د دې پاملرنې د لوازماتو څخه دا دي: د هغو قوانینو او مقرراتو تصویب چې د دوی ترمنځ مالي راکړې ورکړې اداره کوي، پدې لوست کې به موږ د مالي معاملو لپاره د یو لړ احکامو او د ځینو د منع کولو د دلیلونو په اړه پوهه حاصله کړو.

مالي راکړې ورکړې څه شی دي؟

مالي راکړې ورکړې: دا هغه معاملې دي چې پیسې په کې تبادله کیږي، که د نورو پیسو په بدل کې وي، لکه د پلور په توګه. یا د ګټې په بدل کې؛ لکه اجاره ورکول، یا پرته له ګټې؛ لکه ډالۍ.

په مالي راکړې ورکړې کې اصل:

اصل په مالي راکړې ورکړې کې جواز دی، نو په دې کې هیڅ شي ناروا ندی مګر هغه چې په قرآن کریم او نبوي سنتو کې یې ناروا والی راغلی وي.

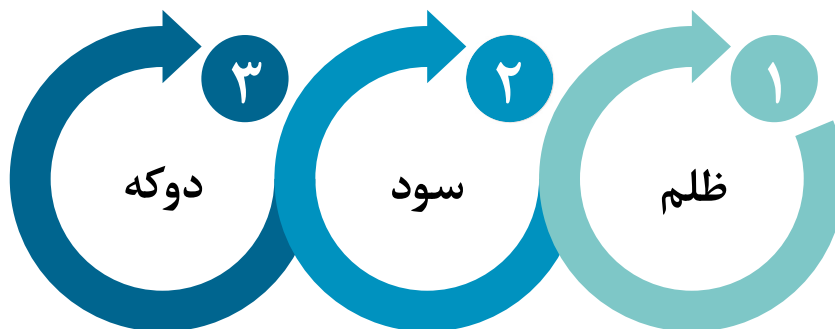
ناروا مالي راکړې ورکړې:

الله تعالیٰ ځینې مالي راکړې ورکړې حرامې کړي، چې ځینې یې دا دي:

- په نا حقه سره د خلکو مالونه اخیستل، لکه په چل او زور سره اخیستل.
- د یو سوداگر مجبورول په داسې معامله چې هغه یې کول نه غواړي.
- د انسان روغتیا ته د زیان رسولو ته د سودا کول؛ لکه الکول، نشه یي توکي، تمباکو او داسې نور.
- سود، په دې شرط د قرض ورکول چې بېرته به یې په یوه اندازه زیاتي سره ورکوي، لکه د ۵٪ زیاتوالي په څیر.
- د یو مجهول شي سودا کول چې معلوم نه وي چې دا څه شی دی، لکه د داسې یو بکس پلورل چې د هغه دننه شیانو په اړه مالومات نه وي.
- قمار او شرطونه چې په هغه کې گټونکي د بایلونکي پیسې په ناحقه اخلي.

د مالي راکړې ورکړې د حراموالي لاملونه:

اصلي لاملونه چې د هغو په وجه مالي معاملې حرامېږي دا دي:

بحث وکړه

د گڼو مالي راکړو ورکړو په رڼا کې چې یو مسلمان یې په خپل ژوند کې ترسره کوي، څنګه به پوه شي چې کوم یې حلال دي او کوم یې حرام دي؟

۱

د حرامو مالي راکړو ورکړو په اړه فکر وکړئ، بیا د هغو د حکمتونو په اړه فکر وکړئ چې د هغو په وجه یې حراموالی اړین دی.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

۲

جواړي روا ده که د دواړو خواوو په رضایت سره وي.

سم ☐

ناسم ☐

مسلمان لره روا ده چې په سود سره قرض واخلي کله چې هغه ورته اړتیا ولري.

سم ☐

ناسم ☐

خلورم لوست

اخلاق (ښایسته خویونه)

پیلیزه

اسلام خپلو پیروانو ته په ښو اخلاقو ټینګار کوي، او رسول الله صلی الله علیه وسلم په ډیرو نبوي احادیثو کې د اخلاقو اهمیت ته لارښوونه کړې، او ډیر هغه عبادتونه چې مسلمان یې کوي او اخلاق یې سره مقایسه کړي، او خوش اخلاقه مسلمان سره په دنیا او آخرت کې د لویو بدلو وعدې شوې، په دې لوست کې به مونږ د څېنو فضیلتونو په تشریح سره په اسلام کې د اخلاقو اهمیت وپېژنو.

اخلاق په اسلام کې:

ښه اخلاق په اسلام کې لوړ مقام لري، نو دا د شریعت د هدفونو څخه یو مهم هدف دی، او همدارنګه د پیغمبر صلی الله علیه وسلم د رالېږلو یو هدف هم دی، اخلاقه ایمان سره ټینګه اړیکه لري، نو په مومنانو کې هغه څوک د پوره ایمان څښتن دی چې ښایسته اخلاق ولري، مسلمان ته په نېکو اخلاقو باندې ثواب ورکول کېږي، لکه څرنګه چې په لمانځه او روژه باندې ورته ثواب ورکول کېږي.

بحث وکړه

د مسلمان اخلاق باید د نورو سره څرنګه وي؟ او ایا اخلاق د اسلام په اړه د دوی په قضاوت پورې اړه لري کنه؟

.....

.....

د غوره اخلاقو فضيلت:

■ پيغمبر -صلى الله عليه وسلم- د هغه څه په اړه خبر ورکړی چې ډیری خلک به د هغه په وجه جنت ته ننوځي چې هغه: د الله تعالى څخه وېره او ښايسته اخلاق دي.

■ او پيغمبر صلى الله عليه وسلم خبر ورکړی چې د قيامت په ورځ د انسان په ترازو کې تر ټولو درنه نيکي: ښايسته اخلاق دي.

■ او پيغمبر صلى الله عليه وسلم خبر ورکړی چې د قيامت په ورځ هغه ته په مرتبه کې نږدې هغه مومن دی چې: په ټولو کې يې اخلاق ښايسته وي.

د انسان ترازو: دا به د قيامت په ورځ وي کله چې به د انسان نيکي او بدی په يو خاص ترازو باندې تلل کېږي چې هېڅوک د هغه شکل او اندازه نه پېژني، نو چې د چا د ښکيو تله درنه شوه هغه به جنت ته ننوځي او د چا چې د گناهونو تله درنه شوه نو هغه به اور د جهنم ته ننوځي.

تمرین

له نيکو اخلاقو څخه:

د راتلونکو عبارتونو څخه يو عبارت په مناسب خالي ځای کې د تړاو له مخې کېږدئ:

مسلمان ته خدا (مسکا)

خشوع (عاجزي)

ريښتيا

د لارې نه د ضروري څيز لرې کول

د بل سره مرسته کول

اميد

د خبر په کارونو کې مرسته کول

د زړه له عبادتونو څخه:

اضافي مطالعه

د دې لپاره چې د اسلام د اخلاقو او فضايو په اړه ډير مالومات ترلاسه کړئ، او د هغه اثر په انسانانو باندې نو دا کتاب ولوله: (الإسلام دين السلام) اسلام د سلامتيا دين دی، کوم چې د اصول په پلي ستور کې په مختلفو ژبو شتون لري.

د کتاب د ډاونلوډ کولو لپاره دا بارکود سکين کړئ

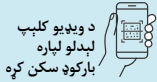
په اسلام کې د اخلاقو ځايونه:

په اسلام کې د اخلاقو يو ځای نه دی، بلکې ډير ځايونه لري، او هغه دا دي:

- د الله تعالى سره اخلاق، لکه د الله تعالى نه وېره او هغه ته په عملونو کې اخلاص.
- د پيغمبر صلی الله عليه وسلم سره اخلاق، لکه د هغه سره مينه او د هغه د يادولو په وخت کې ادب، او د هغه د نوم يادېدو په وخت کې په هغه باندې درود ويل.
- د شريعت سره اخلاق، لکه د شريعت مسئلو ته غاړه کېښودل او د هغو احترام کول.
- له ځان سره اخلاق؛ لکه په نېکۍ کولو کې د ځان سره نرمي کول، او د سستۍ نه په منع کولو کې په ځان ټينگتيا.
- د نورو سره اخلاق، لکه ريښتيا او امانتداري.
- د حيواناتو سره اخلاق، لکه د هغوی ساتنه او د وهلو او ازارولو نه يې ځان ساتل.
- د چاپېريال سره اخلاق، لکه له وړانولو څخه يې ساتل، د ونو کېښودل، او د هغې په نعمتونو کې زياتی نه کول.

اخلاق په اسلام کې يواځې د انسانانو سره په چلند کې محدود نه دی، بلکې د چاپېريال او حيواناتو سره په چلند پورې هم اړه لري.

سم ☐

ناسم ☐

شخصي ارزونه

م	تعليمي موخه	د ارزونې کچه			
		نه	کمزوری	ښه	عالي
۱	ایا تاسو کولی شئ شرحه کړئ چې اصل په جامو کې څه دی؟				
۲	ایا حرامې جامې دې وپېژندلې؟				
۳	ایا پوه شوې چې په خوراک او څښاک کې اصل څه دی؟				
۴	ایا حرام خوراکونه دې وپېژندل؟				
۵	ایا حرام څښاکونه دې وپېژندل؟				
۶	ایا ودې پېژندل چې په مالي راکړه ورکړه کې اصل څه دی؟				
۷	ایا ناروا مالي راکړه ورکړه دې وپېژندلې؟				
۸	آیا تاسو د اسلام اسانتیا او سهولت احساس کوئ؟				

پای

په پایله کې نوي مسلمان ته د لاندې ټکو سپارښتنه کوو:

- له خپل دین څخه د هغه څه په زده کولو ټینګار چې اړتیا ورته لري، او باید په هغه کې د معتبرو منابعو پلټنه وکړي، که هغه علماء وي او که داعیان وي، کتابونه او حوالې وي او که صوتي یا ویديويي مواد وي.
- په علم باندې عمل کول، نو په مسلمان باندې لازم دی چې کوم ګټور علم یې یاد کړي وي باید عمل پرې وکړي.
- په علم او عمل کې تدریجي پرمختګ، نو د علم حاصلول، د ښو اخلاقو خپلول او د عبادت ترسره کول یو انسان ته په یو وخت نه شي حاصلېدلی، بلکې یو په بل پسې یې ترلاسه کوي.
- د هر هغه څه څخه ځان ساتل چې په ایمان منفي اغیزه کوي، که هغه شکونه وي او یا خواهشات.
- په دوامداره توګه له الله تعالی څخه د حق لار موندلو غوښتل، او د حق څخه د باطل توپیر کول.
- اسلامي احکام له توانایۍ سره تړلي دي، نو مسلمان له هغو څخه هغه څه کوي، چې په وس کې یې وي. پرته له دې چې په خپل ځان باندې هغه څه بار کړي، چې په وس کې یې نه وي.
- د صالحو مسلمانانو د ملګرتیا په لټه کې واوسئ چې د هغه په ایمان او نیکۍ کې زیاتوالی راولي، او د نورو د خواهشاتو او شکمنو خلکو سره له ناستو څخه ډډه وکړي.

وروستی ازموینه

نوم:

اخړنۍ نمرې: ۴۰ / نمرې

۱۵ نمرې

۱. د راتلونکو جوابونو څخه سم ځواب په نښه کړئ:

الله تعالی په انسان کې د څه شي په شان مشابهت ګرځولی:

۱

تول سم دي

☐

چارپایانو

☐

شیطانانو

☐

ملایکو

☐

د انسان اصلي پیدایښت د څه شي څخه دی:

۲

تیره

☐

اور

☐

خټه

☐

اوبه

☐

اسلام وایي چې انسانیت د هغوی د پلار څخه شروع شوی:

۳

محمد

☐

آدم

☐

عیسی

☐

ابراهیم

☐

کله چې یو انسان مړ شي هغه یو بل پړاو ته ځي:

۴

تول سم دي

☐

نشت
او ختمېدل

☐

بدله او حساب
کتاب

☐

کار او ازموینه

☐

د محمد صلی الله د پېغمبرۍ نه وروسته الله تعالی د انسان نه هېڅ دین نه قبلوي
مګر یو دین چې هغه:

۵

هندوییزم دی

☐

اسلام دی

☐

نصرانیت دی

☐

یهودیت دی

☐

د اسلام د رکنونو شمیر:

۶

۶ دي

☐

۵ دي

☐

۴ دي

☐

۳ دي

☐

۷ الله تعالى په قرآن کریم کې خبر ورکړې چې هغه ټول گناهونه بخښي که یې خوښه شي پرته له:

دروغ ☐

شرک ☐

غلا ☐

قتل ☐

۸ مسلمان چې د قرآن کریم هر یو حرف لولي نو هغه لره په دې باندې:

لس نېکياني دي ☐

اوه نېکياني دي ☐

دوه نېکياني دي ☐

یوه نیکي ده ☐

۹ د قرآن کریم له نومونو څخه :

تول چې تېر شول ☐

الکتاب ☐

الفرقان ☐

الذکر ☐

۱۰ د الله تعالى په دې وینا کې: ﴿وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ﴾ کې د ﴿كُفُوًا﴾ معنا، یعنې:

یوازې ☐

هم سیال ☐

معبود ☐

پوره ☐

۱۱ د ﴿الْفَلَقِ﴾ معنا د الله تعالى په دې وینا کې: ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ﴾ یعنې:

د لمر زوال ☐

د سبا راختل ☐

د سپوږمۍ راختل ☐

د شپې تیاره ☐

۱۲ د ﴿أَعُوذُ﴾ معنا د الله تعالى په دې وینا کې: ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ﴾ یعنې:

تسلیمېږم او غاړه ږدم ☐

ثنا وایم او یادوم ☐

بنده ګي کوم او نږدې کېږم ☐

زه پناه غواړم ☐

۱۳ د ﴿الْأَوْسَاسِ الْخَفَّاسِ﴾ معنا د الله تعالى په دې وینا کې: ﴿مِنْ شَرِّ الْأَوْسَاسِ الْخَفَّاسِ﴾ یعنې:

کافر ☐

شیطان ☐

حسد کوونکی ☐

جادوگر ☐

د (شائنگ) معنی د الله تعالی په دې وینا کې: (إن شائنگ هو الأبتیر) یعنی:

۱۴

ستا نه مخ
اړوونکی

په تا باندې ایمان
لرونکی

ستا سره مینه
کوونکی

ستا سره کرکه
کوونکی

د بدني عبادتونو څخه:

۱۵

ټول سم دي

لمونځ

امید

مینه

۸ نمرې

ب. راتلونکې کلمې د دوی د سمو ډلو له مخې طبقه بندي کړئ:

طواف

خوراک

لمونځ

قبلې ته مخ کول

د عورت پټول

د تشو متيازو وتل

خوب

څښل

د اوداسه واجبوونکي شيان:

د لمانځه شرطونه:

د اوداسه ماتوونکي شيان:

د روژې ماتوونکي:

٦ نمرې

ج. لاندې د اوداسه اعمال ترتيب كړئ، له لومړي سره يې پيل كړئ:

خولې او پوزې ته اوبه اچول

د غوړونو مسح كول

د پښو مينځل

د مخ مينځل

د مړوندونو پورې د لاسونو مينځل

په سر باندې مسح كول

٣

٢

١

٦

٥

٤

٦ نمرې

د. راتلونکي د لمانځه اعمال ترتيب كړئ، له لومړي سره يې پيل كړئ:

سجده كول

د التحيات ويل

سلام

تحریمه تكبير

ركوع

د الحمد لله لوستل

٣

٢

١

٦

٥

٤

٥ نمرې

هـ. د سمو جملو مخې ته د (سم) نښه، او ناسمو جملو مخې ته (ناسم) كېږدئ:

١. مسلمانان د حج عبادت د رمضان المبارک په میاشت کې ترسره کوي.

٢. په مسلمانانو نارینه وو باندې د سرو زرو اغوستل ناروا دي.

٣. مسلمانانو لره روا ده چې د خنزیر غوښه وخوري.

٤. په مالي راکړه ورکړه کې اصل جواز او روا والی دی.

٥. په مسلمانانو کې پیغمبر صلی الله علیه وسلم ته تر ټولو نږدې د قیامت په ورځ هغه څوک دی چې اخلاق یې ښایسته وي.

موږ خوښ يو چې تاسو ته دا کورس وړاندې کوو چې ريښتيني دين (د اسلام دين) معرفي کوي او د هغه علمي او عملي اړتياوې بيانوي، د دې لپاره چې ستا د دين په پيژندلو کې ستا لپاره چاڼي او د اسلام د احکامو په پلي کولو کې درسره مرسته کوونکي شي. دا کورس تاسو ته دا شيان وړاندې کوي:

- ۱- د اسلام د دين او لويو اړينو موضوعاتو په اړه يې لنډ وضاحت.
- ۲- قرآن کریم ته يوه عمومي کتنه، او د قرانکریم د ځينو لنډو سورتونو د معناگانو تفسير.
- ۳- د فرضي عبادتونو د احکامو لنډ تشریح.
- ۴- په اسلام کې د معاملاتو، رواجونو او اخلاقو په اړه د مهمو احکامو لنډ توضیح.

د دې درسي فصلونه د تعليمي پلان له مخې ویشل شوي چې د هر فصل درسونه شپږو ورځو باندې ویشل شوي، د هر درس موده ټاکل شوې ده. دا مضمون په يوه تعليمي بڼه هم جوړه شوې ده چې يو شمير فعاليتونه او تمرينونه پکې شامل دي، کوم چې د نوي مسلمان سره د معلوماتو د يادولو او په هغې باندې پوهېدلو کې مرسته کوي، سربېره پر دې د هر درسي فصل په پای کې د ارزونې پوښتنې دي ترڅو زده کونکي وکولی شي د هغه د پوهې کچه و ارزوي. په دې مضمون کې يو شمير بڼې شاملې دي چې هدف يې د نوي مسلمان د تعليمي پروسې په ښه کولو او د کورس په پوهيدو کې مرسته کول دي.

osoulcenter

www.osoulcontent.org.sa

په بيلابيلو ژبو کتابونه او داسې نور راښکته کول

OSOUL
STORE

osoulstore.com

